ISSN 0257-4152

Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

XII

EGE ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ
BORNOVA — İZMİR
1997

İÇİNDEKİLER

Tuncer BAYKARA, İzmir'e Dair Belgeler: I- XVIII. Yüzyıl'da İzmir Hayatından Kesitler 1

Mehmet Ali ÜNAL, 1646 (1056) Tarihli Harput Kazâsı Avârız Defteri..... 9

Ahmet ÖZGİRAY, Türkiye-Macaristan Siyasî İlişkileri (1923-1938)..... 75

M. Akif ERDOĞRU, Kıbrıs Adası'nın 1831 Tarihli Bir Osmanlı Nüfus Sayımı 81

Ömer DEMİREL, Osmanlı Dönemi Sivas Şehrinde Sur, Saray, Mahalleler ve Sosyo-Kültürel Eserler..... 95

Ali İbrahim SAVAŞ, Osmanlı Elçisi Mustafa Hattî Efendi'nin Sefâreti ile İlgili Üç Belge 125

Cahit TELCİ, Hicri 1135 (M. 1723) Tarihli Kuşadası Gümrük Defteri 135

Nahide ŞİMŞİR, Köprülü Fâzıl Ahmed Paşa'nın İzmir'deki Vakıflarına Ait Hicri 1141 Tarihli Bir Muhasebe Bilançosu 155

Nurgül BOZKURT, XVIII. Yüzyılın Başlarında Osmanlı-Avusturya Ticari Münasebetleri..... 183

ÇEVİRİ

Karl JAHN, Moğollar Zamanında İran ile Çin Arasındaki İlmi Münasebetler (Mehmet Ersan) 197

Pierre OBERLİNG, Atatürk ve Rıza Şah (Hasan Mert)..... 209

KİTAP TANITMA

Evangelia BALTA, *Les Vakıfs de Serres et de sa Region (XV et XVI e s.), Athenes 1995* (Tuncer Baykara)..... 215

Hans Wilhelm HAUSSİG, *Die Geschichte Zentralasiens und der Seidenstraße in vorislamischer Zeit, Darmstadt 1992,* (Mehmet Ersan) 217

Hans Wilhelm HANSSİG, *Die Geschichte Zentralasiens und der Seidenstraße in Islamischer Zeit, Darmstadt 1987,* (Mehmet Ersan) 221

Abdurrahman Muhammed el-ABD el-GANÎ, *Ermînye ve Alâkâtuha es-Siyâsiyye bi-Kulli min el-Bîzantiyyîn ve'l-Muslimîn, 33-457 h./653-1064 m., Kuveyt 1989* (Cüneyt Kanat) 223

Said ÖZTÜRK, *Askeri Kassama Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri, İstanbul 1995,* (Vehbi Günay)..... 227

Yuzo NAGATA, *Studies on the Social and Economic History of the Ottoman Empire, İzmir 1995*, (Hasan Mert)..... 231

VEFİYAT

Tuncer BAYKARA, Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen (1916-1993) 235

1646 (1056) TARİHLİ HARPUT KAZÂSI AVÂRIZ DEFTERİ

Avârız, Avârız-ı Dîvâniye veya *Tekâlif-i Dîvâniye*, XVI. yüzyılın sonlarına kadar, fevkalâde zamanlarda alınan ve miktarı doğrudan *Dîvân-ı Hümâyûn* tarafından tesbit edilen bir vergi türüdür. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'a kadar devam eden bu vergi, tahakkuk ve tarh usulleri bakımından diğer vergilere nazaran farklılık arz eder. Halktan nakit olarak toplanabileceği gibi, *aynî* ve hizmet olarak da istenebilir. Bu meyânda meselâ *kürekçi bedeli* hizmeti olarak, *nüzül zahiresi* de *aynî* olarak alınırdı[1].

XVII. yüzyıla kadar bu vergi umumiyetle sefer masraflarının karşılanması için toplanmış ve bu yönüyle arızî bir özellik göstermiştir. Fakat XVI. yüzyılın sonlarında Osmanlı para sisteminin çöküşü ve vergi düzeninin ıslah edilemeyişi sebebiyle avârız, her yıl muntazaman toplanan, devamlı ve *nakdî* bir vergi hâlîne gelmiş ve miktar itibariyle *öşür* haricindeki r*esm-i çift, bennâk, ispenç* vs. gibi şahıs başına alınan bütün vergileri geçmiştir. Aynı şekilde sefer zamanlarında halktan, un ve hububat olarak toplanan *nüzül zahiresi* de *aynî* olmaktan çıkıp *nakdî* hale gelmiştir[2].

Esas itibariyle *örfî* bir vergi olan avârızın *şer'î* hale getirilmeye çalışıldığı da olmuştur[3].

Avârız mükellefi olanlar askerî sayılmayan reâyâdır. Askerî deyiminin içerisine, fiilen askerlik hizmeti yapanların dışında *ulemâ, sulehâ, sadât, derbentci, tuzcu, çeltükci, ortakcı, katrancı, doğancı, vakıf reâyâsı* vs. gibi birçok zümrelerin dahil olduğu malumdur[4]. Askerî sınıfına girenler avârız türü vergiden muâf olmakla beraber, ticâretle iştigal edenler bunun dışındadır. *"Kâr u kisb üzere"* olanlar durumlarına göre re'âyâ gibi avârız vergisine katılmaktadırlar[5].

Avârız mükelleflerinin tesbiti hususunda muayyen bir kuralın bulunmadığı görülmektedir. Bölgelere ve halkın gelir durumuna ve sahip olunan gayri menkule göre değişen nisbetlerde oranlar belirlendiği anlaşılmaktadır. Şahısların avârız mükellefi olması ev, tarla, dükkan vs. gibi bir gayri menkul sahibi olmaları şartı aranmaktadır[6]. Ancak çok defa bir ev sahibi olmak mükellefiyet için yeterli olmaktadır. Oturduğu evin

---

[1] Ömer Lütfi Barkan, "Avârız", *İslam Ansiklopedisi (İA)*, II, s.13 vd.

[2] Bruce Mc Gowan, "Osmanlı Avârız-Nüzül Teşekkülü, (1600-1830)", VIII. Türk Tarih Kongresi, 11-15 Ekim 1976, *Kongreye Sunulan Bildiriler*, II, Ankara 1981, s.1327-1332.

[3] Mustafa Akdağ, *Türkiye'nin İktisadî ve İçtimaî Tarihi*, II, İstanbul 1974, s.273.

[4] Fakat devlet, istisnaî hallerde, sıkıştığı zaman bu muafiyetlerin çoğunu dikkate almamıştır, bkz. Barkan, *aynı madde*, s.15.

[5] *"Kasaba-i mezbûrda askerî tâ'ifesinden olup sûk-ı sultanîde kâr u kisb idenler kadîmden avârız ve tekâlîf-i sâ'irelerin hâllü hâlince mezbûrlar ile edâ iderler imiş..."*, *MM 3038*, s.17.

[6] Akdağ, *aynı eser*, s.266-67; Barkan, *aynı madde*, s.15.

mülkiyetine sahip olmayanlar avârızdan muâf olmaktadırlar[7]. Ayrıca ihtiyar ve çalışamayacak derecede a'mâ, sakat ve hastalıklı olanlar ile yetim, sabi ve dul hatunlardan da avârız alınmamaktadır. Halk, gelirine ve sahip olduğu gayri menkule göre *alâ, evsat, hakîr, ahkar ve ednâ* olmak üzere çeşitli gruplara ayrılmakta ve bu esasa göre avârız toplanmaktadır.

Bu arada *avârız hânesi* tabirine biraz açıklık getirmek lazımdır. *Avârız hânesi*'nin gerçek hâne ile ilgisi yoktur. Hâne, genel olarak ev demektir. Osmanlı vergi ıstılahındaki anlamı ise bir evde oturan *evli çift* tir. *Avârız hânesi* ise, 3, 5, 7, 10, 15 evden oluşan bir vergi birimidir. İmparatorluğun her yeri için standart bir *avârız hânesi* birimi de yoktur. Her kazâ için farklı ölçüler esas alınmıştır. Bazı yerlerde 10 hâne (ev) bir *avârız hânesi* kabul edilirken, bazı yerlerde bu sayı 15-20'ye çıkabilmektedir. Devlet, bir kazâdaki avârız hânelerini tesbit ettikten sonra avârız ve *nüzül zahiresi* ya da *kürekçi bedeli* toplanırken hâne başına düşen miktarı her yıl için belirlemekte ve buna göre vergi toplamaktadır. Dolayısiyle avârız tahrirleri avârız vergisinin toplanması açısından büyük önem taşımaktadır.

XVI. yüzyıldaki tahrir defterlerinde avârız ile ilgili bazı kayıtlara rastlanmaktadır. Bundan, avârız için ayrıca bir tahririn yapılmadığı, timar ve zeametleri belirlemek ve devletin baştan beri ala geldiği vergileri tesbit etmek amacıyla yapılan genel tahrirler sırasında avârız hânelerinin de tesbit edildiği istidlal olunmaktadır.

Oysa XVII. yüzyılda sadece avârız hânelerinin tesbiti için tahrirler yapılmıştır. Bunun sebebi XVI. yüzyıldaki tahrir defterleri esas alınarak toplanan *resm-i çift, resm-i bennâk, resm-i mücerred, resm-i ispenç* vs. gibi vergilerin miktarları arttırılmadığı için ehemmiyetsiz hale gelmeleridir. Sadece üründen muayyen bir nisbette alınan *öşür* bundan istisnadır.

Harput, XVI. yüzyılın başında, Çaldıran zaferi sonrasında Osmanlı topraklarına katılmış ve Osmanlı idari teşkilatı içerisinde sancak olarak Diyârbekir eyaletine bağlanmıştır. Harput, *Van- Muş - Bingöl* ve *Bağdat- Musul - Mardin Diyârbekir* istikametlerinden gelen ve *Malatya - Sivas- Tokat- Amasya* hattını takip ederek İstanbul'a ulaşan klâsik dönemin önemli bir ticarî yolu üzerinde bulunmaktadır. Bu yol aynı zamanda Osmanlı ordularının doğuya olan seferlerinde kullandıkları askerî bir güzergâhtır.

Harput sancağında fetihten sonra tahrir işlemine başlanmış ve 1518 tarihinde tamamlanmıştır. Bu tahrire ait mufassal defter Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Tapu Tahrir Defterleri Kataloğunda 64 numarada kayıtlıdır. Bu tahrir üzerinden henüz 3-5 sene geçmeden, **Kanunî Sultan Süleyman**'ın tahta geçmesinden hemen sonra yeni bir tahrire daha başlanmış ve 1522-23 yıllarında bitirilmiştir. Bu tahrire ait sadece icmâl defter elimizde bulunmaktadır (TD 998). Bunlardan başka 1541 ve 1566 yıllarında iki tahrir daha yapılmıştır. 1541 yılına ait icmal veya mufassal hiçbir defter arşivlerimizde mevcut değildir. Buna mukabil son tahrir olan 1566 yılına ait hem icmâl hem de mufassal defterler elimizdedir[8].

---

[7] Bkz. incelediğimiz defter (*MM 3038,* s.14), "Hâne-i Dilâver, sâkin olduğu ev vakf olmağla alınmaz".

[8] Bu hususta geniş bilgi için bkz. Mehmet Ali Ünal, *XVI. Yüzyılda Harput Sancağı, (1518-1566)*, Ankara 1989.

Harput Sancağı'ndaki avârız hâneleriyle ilgili ilk bilgileri bu tahrir defterlerinden öğrenmekteyiz. 1518 tarihli Harput'un Osmanlı hakimiyetine girmesinden hemen sonra yapılan tahrire ait mufassal defterde avârız hâneleri ile ilgili herhangi bir kayda rastlanmamaktadır. 1523 tarihli İcmal defterde ise 5601 *avârız hânesi* kayıtlıdır. 192 nefer olan "***hâne-i gayr-i avârız*** " buna dahil değildir. Bunun 745 hânesi Ermeni, 4856 hânesi ise Müslümandır[9]. Elbetteki bunlar avârız mükellefi gerçek hânelerdir. Fakat kaç gerçek hânenin 1 *avârız hânesi* olduğunu belirtir bir kayda rastlanmamaktadır. Şayet XVII. yüzyıldaki gibi 10 gerçek hâne 1 *avârız hânesi* üzerinden hesap edilirse bu durumda 560 *avârız hânesi* var demektir. Aşağıdaki görüleceği üzere XVII. yüzyılda 238,5 *avârız hânesi* oylduğu dikkate alınırsa, bu rakamın oldukça yüksek olduğu anlaşılır. Ancak *avârız hânesi* tesbitinde zaman ve mekâna göre farklı ölçüler tatbik edildiğinden dolayı XVI. yüzyıldaki gerçek *avârız hânesi* sayısını kesin olarak belirlemek mümkün görünmemektedir.

Harput'un 1540'lı yıllarda yapılmış olan tahririne ait defter elimizde yoktur. En son tahrir olan 1566 tarihli defterde ise avârız hânesi ile ilgili hiçbir kayda rastlanmamaktadır.

Avârız Defteri'nin Muhtevâsı

Burada yayınlamakta olduğumuz defter, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde, Maliyeden Müdevver Defterler Tasnifinde 3038 numarada kayıtlı *Harput Kazâsı Avârız Defteri* dir. Toplam 41 sayfa olan defter, 15,5x43 cm ebadındadır. Defterin orta kısmında kısmî bir tahribat varsa da defterin okunmasında problem teşkil etmemektedir. Defter, içindeki fermân suretinden anlaşıldığına göre sabık Diyârbekir Defterdârı **Muhammed Efendi** ile eski **Ruznâmeci İbrahim Efendi** tarafından Harput Kazâsının avârız hânelerinin tesbiti için yaptıkları tahririn sonuçlarını ihtiva etmektedir. Defterin muhtelif sayfalarında **Defterdâr Muhammed Efendi** ile **Harput Kâdısı Dâvud Efendi**'nin tasdik mühürleri bulunmaktadır.

Defter, Harput kazâsının mahalle, nâhiye ve bunlara bağlı köyleri esas alınarak düzenlenmiştir. İki kısımdan müteşekkildir. Her iki kısımda da Harput Kazâsına ait avârız hâneleriyle ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Defterin 1. ve 2. sayfaları boştur. 3. sayfada siyakat yazısı ile Harput'a ait avârız hâneleriyle ilgili bir icmal ve bununla alakalı bir telhis yer almaktadır. 4. sayfada ise tahririn yapılmasıyla ilgili olarak bir talimat hüviyetini taşıyan fermanın sureti yer almaktadır. Sonraki sayfalar ise Harput kazâsının avârız hânelerine müteallik tahrir sonuçlarını ihtiva etmektedir.

Defterin muhtevasını ve tahririn düzenleniş sebebi daha iyi anlayabilmek için Harput kazâsının avârız hâneleri ve tahrir yapılmasına kadar olan gelişmeleri ele almak gerekmektedir.

Ferman suretinden anlaşıldığına göre Harput halkı avârızlarını "**kadîmü'l-eyyâmdan**" 238,5 *avârız hânesi* üzerinden ödemektedirler. XVII. yüzyıla ait bir Kadı Sicili'ne göre 12 Ağustos 1632 (25 Muharrem 1042)'de Harput'un *avârız hânesi*

---

[9] *TD 998*, s.192.

242,5'dur[10]. Bu durumda 1632 yılından önce, belki de XVII. yüzyılın başlarında Harput'ta bir avârız hânelerinin tesbiti için bir tahrir yapılmış olması icap eder. Ancak bunun kesin tarihini tesbit edemiyoruz.

Öte yandan daha 1632 yılında bile, avârız ile ilgili birçok *"tekâlîf"* in ancak 180 hâne üzerinden toplanabildiği anlaşılmaktadır. Aynı *Şer'iyye Sicili* 'nde yer alan ve Harput Kadısı ile mütesellimine gönderilen bir hükümde, defterde 242,5 *avârız hânesi* kayıtlı olduğu halde sadece 180 hâne üzerinden vergi toplanabildiğinden bahsedilmekte ve 180 hâne üzerinden toplanması hâlînde "**mâl-ı pâdişâhîye küllî gadr olduğu**"na temas edilerek durumun tahkik ettirilmesi için **Kapucıbaşı İbrahim Ağa**'nın gönderildiği belirtilmektedir[11].

Sonraları, bazı köyler halkı, "**ziyâde fakîrü'l-hâl**" ve "**edâsına iktidârları**" olmadıklarından dolayı üzerlerine kaydedilmiş olan avârız hânelerinin bir kısmının kaldırılması için merkeze müracaat etmişlerdir[12]. Sonuçta 1640'lara doğru Harput kazâsının *avârız hânesi* 238,5 hâneye düşmüştür.

Ancak Harput halkının sıkıntısı çeyrek, yarım ve bir hâne gibi indirimlerle atlatılabilecek gibi değildir. Bu sebeple ekteki 27 Eylül 1645 (5 Şaban 1055) tarihli ferman suretinde de belirtildiği üzere *ayân, eşrâf ve reâyâ* hep birlikte Harput kazâsının 238,5 olan avârız hânesi tahfif edilir ümidiyle *Dîvân*'a müracaat etmişlerdir. Fakat *Dîvân*'dan umduklarının tam aksi bir sonuç çıkmıştır. O sırada veziriazam olan **Mustafa Paşa**[13] "**tegaddüben**" (gazaba gelerek) Harput'un avârız hânelerinin 400'e çıkarılması için emir vermiştir. Guya tahrir için de eski Halep defterdarı **Mehmed Efendi**'yi görevlendirmiştir. Halep defterdarının tahriri göstermelik olmaktan öteye geçmeyecektir. Çünkü rakam önceden verilmiş, tahrir daha sonra yapılmıştır. Sonuçta 238,5 avârız hânesini ödeyemeyen Harput halkı 3 yıl müddetle 400 hâne üzerinden hâne başına 17-18 guruş vergi ödemeye icbar edilmiştir. Ancak bu durum Harput sancağının

---

[10] *Harput Şer'iyye Sicili 386*, s.426, hüküm 1; *"...livâ-i mezbûrede vâki 242,5 avârız hânesinin 1043 târîhine mahsûb olmak üzere her bir hâne başına 300 akça avârızları cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın..."*.

[11] *Harput Şer'iyye Sicili 386*, s.418, hüküm 2; *"Siz kim kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Harput mütesellimi Mehmed Ağa zîde mecdühu (ve) fazilet-Şi'âr Harput efendisi zîde fazlihumsunuz kazâ-i Harput hânesi 242,5 hâne iken hâliyâ vâki' olan tekâlîfi 180 hâne üzere cem' itdürüp ol-vechile fukarâya ve mâl-i pâdişâhîye küllî gadr olduğu istimâ' olundu imdi husûs-ı mezbûra hâliyâ Harput zâbiti olup Kapucıbaşımız İbrâhîm Ağa zîde mecdühu mübâşir ve ta'yîn olunup gönderilmişdir..."*

[12] Meselâ nîm avârız hânesi olan *Haceri* köyü halkı rub' (1/4) hânelerinin silinmesi için Harput kadısına müracaat etmişler, kadı, merkeze ahalinin isteğini bildirmiş ve yerine getirilmemesi halinde *"cümlesinin cilâ-yı vatan ve terk-i diyâr eylemelerinin mukarrer"* olduğunu ilâm etmiştir. Bunun üzerine merkez kadının ilamı yönünde karar vererek *Haceri* köyünün 1/4 hânesinin silinmesini emretmiştir, bkz. *Harput Şer'iyye Sicili 384*, s.221, h.2.

[13] Defterdeki ferman sureti 1055 tarihli olduğu ve 400 hâne üzerinden avârız ödenmesinin 3 yıldır devam ettiği göz önüne alınırsa adı geçen Mustafa Paşa'nın Sultan İbrahim devrinde veziriazamlık yapan Kemankeş Kara Mustafa Paşa olduğu anlaşılmaktadır. 23 Kanun-ı evvel 1638 yılında veziriazam olan Mustafa Paşa, 31 Kanun-ı sâni 1644 yılına kadar bu görevde kalmıştır. Kaptan-ı deryalık da yapan paşa, Cinci Hoca ile olan anlaşmazlığı sonucu yeniçeri ocağını ayaklandırmaya teşebbüs ettiğinden dolayı Sultan İbrahim tarafından katl olunmuştur. Bkz. İsmail Hami Danişmend, *İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi*, V, İstanbul 1971, s.36.

sosyal ve ekonomik hayatı için son derece menfi neticeler doğurmuştur. Nüfus azalmış ve üretim düşmüştür. Fermanda bu durum, "*. . . fi'l-vâki' Harput kazâsı ahâlisinin mikdârı kalmayup ve Kuzâbâd nâmında bir nâhiye ahâlisi dahi bi'l-külliye perâkende ve perîşân olmağla harâb olmuşdur. . .* ", şeklinde anlatılmaktadır. Yayınladığımız defteri tanzim eden Diyârbekir defterdârı **Muhammed Efendi** de defterin sonunda Harput halkının çok yüksek olan vergileri ödeyememekten dolayı "*re'âyâsının ekserisinin cilâ-yı vatan*" eylediklerini bu sebeple avârızların iki üç seneden beri ancak 133 hâne üzerinden toplanabildiğini ifade etmektedir. Nitekim defterin bir çok yerinde köylerin yanına "*terk-i diyâr etmiştir*", "*cilâ-yı vatan etmişlerdir*", "*nâ-mevcûd olmağla esâmisi yazılmamışdır*" gibi ibareler yeralmaktadır.

Veziriazam **Kemankeş Mustafa Paşa**'nın 3 yıl sonra ölümü üzerine Harput halkı tekrar Dîvân'a müracaat etmişler ve "*tezallümler*"de bulunmuşlardır. Zira yapılan uygulama halkın memnuniyetsizliğini arttırmış ve devamlı şikayetlere sebep olmuştur. Sonunda bu şikayetleri dikkate alan Dîvân, Harput'un yeniden tahririne karar vermek ihtiyacı duymuştur. Bu iş için de eski Diyârbekir defterdârı **Muhammed Efendi** ile eski Ruznâmeci **İbrahim Efendi**'yi görevlendirmiştir.

Defterde yer alan ferman sureti ise tahrir için bir nev'i talimat hüküm mahiyetindedir. Buna göre **Muhammed Efendi**, **İbrahim Efendi** ile birlikte Harput'a gidecek halkın durumunu yerli yerinde görüp, inceleyecek ve sonuçları defter edecektir. Tahrir işlemi "*hak ve adl üzere*" yapılacak, kimseye himâyet ve siyânette bulunulmayacaktır. Ayrıca "*mâl-ı mîrîye gadr eylemek*"den de kaçınılacaktır. Ancak bu iki husus mütenakızdır. Çünkü hem "*hak ve adl üzere*" tahrir yapmak, hem de "*mâl-ı mîrîye gadr eylememek*" mümkün değildir.

Fermanda ön görüldüğü üzere **Muhammed Efendi** Harput'a gitmiş ve durumu yerli yerinde görerek incelemiş ve 15 Haziran 1646 yılında vazifesini tamamlamıştır[14]. Tahrir sırasında halkın vaziyetinin hakikaten kötü olduğunu müşahede eden **Muhammed Efendi**, tahrir sonuçlarını iki ayrı defter hâlînde tanzim etmek zorunda kalır. Defterin 5-28. sayfalarında yer alan ilk kısma göre, Harput kazâsınını toplam 298,5 *avârız hânesi* bulunmaktadır. Ancak bu rakam halkın gerçek ödeme gücünün çok üstündedir. Çünkü halkın 1640'lardan önce 238,5 hâne üzerinden vergi ödemeye bile itiraz ettiği düşünülürse 298,5 hânenin ne kadar yüksek olduğu anlaşılabilir. Kaldı ki 3 yıldır uygulanan 400 hâne sebebiyle Harput halkının yarısından fazlası terk-i diyar etmiş bulunuyordu. **Muhammed Efendi'nin** 298,5 rakamını tesbite götüren sebep fermanda yer alan "*mâl-ı mîrîye gadr eylemek*" korkusudur. Bu noktada **Muhammed Efendi** bürokratça bir yaklaşım ortaya koymuştur. Birinci kısımda "*mâl-ı mîrî*"yi zarara uğratmayan, ama halkın çok zararına olan bir düzenleme yapmıştır. O böylece devlet hazinesini zarara sokmak şeklindeki bir töhmetten kurtulmuş olacaktır.

Defterin 36-40. sayfalarında yer alan ikinci kısımda ise *avârız hânesi* toplamı 186,5 idi. Bu rakam halkın gerçek ödeme gücü dikkate alınarak tanzim edilmiştir. Çünkü fermanda "*hak ve adl üzere*" tahrir yapılması da emr edilmektedir.

---

[14] *MM 3038*, s.27.

Muhammed Efendi defterin 36. sayfasındaki telhisine göre bu durumu şu şekilde açıklamaktadır:

"Devletlü ve merhametlü sultanım hazretleri sağ olsun.

Bu kulları me'mûr olduğumuz üzere Harput'a varılup nefs-i kasabasının evleri ve karyelerinin zirâ'at ve şenlikleri ve çift ve bennâk ve mücerredleri ve sulu ve susuz zemînleri yoklanup ale'l-esâmi defter olunup lâkin mevcûd hâneleri cüz'î ve gürihteleri küllî olmağla asıl defterde her bir karyenin tahammül ve iktidârı ta'yin olunsa cânib-i mîrîye küllei kesr ve zarar gelmek iktizâ itmekle tasrîh olunmağa cür'et olunmayup lâkin niçün ta'yin ve tasrîh etmedin diyü mes'ûl olmak havfından her bir karyenin hâlâ tahammülleri başkaca defter olunup hâk-pây-ı devletlerine gönderilmişdir. Makbûl tutulması ve ziyâde etdirilmesi bâbında fermân merhametlü sultanım hazretlerinindir".

Görüldüğü üzere **Muhammed Efendi** devlet gelirinin azalacağını, hazinenin zarar göreceğini göz önüne alarak halkın gerçek ödeme gücüne göre tahrir yapmaktan çekinmiştir. Bunun sebebi belki de, bu tür tahrir işleri için görevlendirilenlerin gerçek durumu yansıttıkları takdirde "***mâl-ı mîrîye gadr eylemek***" ithamıyla karşılaşmalarıdır. Hâlîyle böyle bir durum **Muhammed Efendi**'nin bürokratik mekanizmadaki konumu açısından olumsuz sonuçlar doğuracak, sicilinin menfî olmasına sebep olacaktır. Nitekim defterin ilk kısmında Harput kadısı **Davud Efendi**'nin tasdik mührü bulunduğu halde, ikinci kısımda sadece **Muhammed Efendi**'nin mührü yer almaktadır. Demek ki Harput kadısı da kendi kazası halkının gerçek ödeme gücünü yansıtmaya cesaret edememiştir.

Bu noktada akla gelen soru şüphesiz *Dîvân*'ın iki tahrirden hangisini tasdik ettiği hususudur. Bu konuda defterde açıklayıcı bir kayıt yoktur. Fakat Harput şer'iyye sicillerinden bu mevzuda bilgi edinmek mümkün olmaktadır. 18 Şevvâl 1063 tarihli bir şer'iyye sicili kaydına göre Harput kazâsı *avârız hânesi* 290 idi[15]. **Muhammed Efendi**'nin tesbit ettiği 298,5 hâneden 290'a düşmesinin sebebi zaman içerisinde bazı köyler halkının sürekli itirazları sonucu yapılan indirimlerden kaynaklanıyordu[16]. Yayınladığımız Avârız Tahrir Defteri üzerinde 1060, 1061 tarihini taşıyan muhtelif derkenarlara göre bazı köylere ait avârız hânelerinin düşürülmesi yoluna gidilmişti. Hatta 27 Cemaziyyelevvel 1063 tarihli şer'iyye sicili kaydına göre Harput kazâsı avârız hâneleri 289,5 ve 1 rub' hâneye düşmüştü[17]. Neticeten **Muhammed Efendi**'nin düzenlediği ve gerçek durumu yansıtan tahririn ikinci kısmı dikkate alınmamış ve hazinenin lehine olan fakat halkın zararına olan birinci kısmı kabul edilmiştir.

---

[15] *Harput Şer'iyye Sicili 324*, s.247, h.1.

[16] "Oldur ki, bin altmış dört senesinin bedel-i nüzülü cem'ine me'mûr olan Mustafa Ağa Harpurt Sancağı beği kıdvetü'l-ümerâ'i'-lkirâm Ahmed Beğ dâme izzuhu muvâcehesinde tav'an ikrâr u takrîr-i kelâm idüp işu sene-i merkûmede cem'ine me'mûr olduğum kazâ-i mezbûrun imzalu ve mühürlü mevkûfât defterinde iki yüz seksen dokuz buçuk ve rub' hânesinin bâ-fermân-ı âlî altı buçuk hânesi fürûnihâde olup iki yüz seksen üç ve bir rub' avârız hânesinden beher hâneye altmış guruş hesâbı üzere buyuruldu-yı şerîf mûcebince cem'an bin altı yüz doksan dokuz buçuk riyâli guruşu mîr-i müşârünileyh dâme izzuhu yedinden bi't-tamâm ahz u kabz eyledim...", *Harput Şer'iyye Sicili 324*, s.207, h.1.

[17] *Harput Şer'iyye Sicili 324*, s.244-246, h.1.

İkinci kısma ait, yani halkın gerçek ödeme gücüne göre tertip edilmiş kısmın icmali 3. sayfada yer almaktadır. Aslında bu kısım 1646 yılında Harput'un nüfus durumunu göstermektedir. Buna göre şehir merkezinde:

371 *askerî evi,*

159 *müslim re'âyâ evi,*

152 *zimmî re'âyâ evi,*

22 *müslime dul hatun evi,*

15 *zımmiye dul hatun evi* bulunmaktadır. Bunlardan askerî olanlar ile dul hatunlar avârızdan muâf tutulmuşlardır. 159 müslim re'âyâ evi ile 152 zimmî re'âyâ[18] evine 18'er *avârız hânesi* kayd edilmiştir. Bu durumda müslümanların 8,8, zimmîlerin ise 8,4 evi 1 *avârız hânesi* kabul edilmiştir. Nahiyelerde ise, müslim ve zimmî ayırımı gözetilmeyerek toplam 861 *müzevvec* (evli) re'âyâ ile 615 *mücerred* (bekâr)'den her 10 neferi 1 *avârız hânesi* kabul edilerek toplam 147,5 ve 1 rub' (çeyrek) *avârız hânesi* kayd olunmuştur. Buna harâbe olan köyleri zirâ'at eden 2,75 hâne de ilave edilmiştir. Böylece şehirle beraber toplam 186,5 *avârız hânesi* olmaktadır. Bu hale göre eski Halep defterdârı **Mehmed Efendi**'nin 400 hâne tutan tahririne nazaran 213,5 hâne eksiklik söz konusudur.

Öte yandan hazineyi iltizam eden ve *Dîvân* tarafından makbul olan birinci kısımda *müzevveclerin* 5'i 1, *mücerredlerin* 10'u 1 *avârız hânesi* sayılmıştır. Bu durumda şehirdeki 159 müslim ve 152 *zimmî evi* ile nahiyelerdeki 861 *müzevvec* toplamı olan 1172 rakamı 5'e bölünürse 234,4 rakamı elde edilmektedir. 615 *mücerred* de 61,5 *avârız hânesi* etmektedir. İkisinin toplamı ise 295,9 olmaktadır. Bu rakam harâbe köyleri zirâ'at edenlerle beraber 298,5'a tamamlanmıştır. Defterin halkın tahammül ve iktidarına göre tanzim edilmiş olan ikinci kısmında ise *müzevvec* ve *mücerredler* in her 10 neferi 1 *avârız hânesi* kabul edilmiştir.

İlk kısım defterin 5. sayfasından itibaren başlamaktadır. Burada Harput kasabasındaki *ulemâ, sâdât, zu'emâ, erbâb-ı timâr, bölük sipahisi, yeniçeri, cebeci* ve *hisârî* gibi avârızdan muâf askerî sınıf mensuplarının oturdukları mahallelere göre kaydedildikleri görülmektedir. Bunların ekonomik durumları dikkate alınarak isimlerinin yanına *hakîr, ahkar, ednâ, evsat* ve *âlâ* yazılmıştır. Ondan sonra yine mahalle esasına göre avârıza tâbi *re'âyâ* kayd olunmuştur.

Dikkati çeken noktalardan birisi Harput'taki vergiden muaf olan askerî sınıf mensuplarının vergi mükellefi hıristiyan ve müslüman re'âyâdan fazla oluşudur. 310 vergi mükellefi re'âyâ var iken 371 hâne ile askerîler oldukça kalabalık bir zümre teşkil etmektedirler. Bunda geniş bir kesimin askerî sınıf içerisine alınmasının payı büyüktür. Bir de vergi mükellefiyetinden kurtulmak için birçok kişinin bir yolunu bularak askerî sınıf içerisine dahil olmak için çeşitli yollara baş vurdukları, merkezden birer berat temin ederek avârız-ı divâniye'den kurtulmaya çalıştıkları görülmektedir[19].

---

[18] 1611/1020 tarihli bir cizye defterinde de Harput kasabasında zimmîlerden cizye mükellefi olanlar 152 neferdir, bkz. *MM 4663*, s.118.

[19] "...nefs-i Harpurt'da sâkin ve re'âyâ fıkarâsı u cânibe gelüp şöyle i'lâm-ı hâl eylediler ki; vilâyetimiz hâneye bağlu olmayup her ne teklîf olunursa cümle ehl-i dükkân mâeynin vâki' olan teklîf sâlyâne oldukda her biri hallü hâline göre vâki' olan teklîfi edâ iderler kasaba-i mezbûrede mütemekkin re'âyâ oğlu re'âyâdan ba'zılanı biz imâm ve hatib ve

Bu defteri esas alarak Harput'un XVII. yüzyılın ortalarındaki sosyal ve ekonomik durumu ile ilgili olarak kısa bir değerlendirme yazımızı *Belleten* dergisinde yayınlamıştık[20]. Bu yüzden defterle ilgili açıklamalarımıza burada son vererek metne geçebiliriz.

HARPUT KAZASI AVARIZ TAHRİR DEFTERİ (MM 3038)

(s. 3)[21] Hesâb oluna

Kazâ-i Harpurt der-eyâlet-i Diyârbekir 'an-hânehâ-i avârız-ı kazâ-i mezbûre ber-mûceb-i defter-i Hazîne-i 'âmire tahrîr-i cedîd Mehmed Efendi defterdâr-ı Haleb-i der-sâbık.

hâne 400

Minhâ

Ber-mûceb-i defter-i tahrîr-i cedîd-i Mehmed Efendi defterdâr-ı hazîne-i Diyârbekir ve Mevlânâ Dâvud kâdı-i Kazâ-i Harpurt.

El-kesr-i hâne 213,5

Nefs-i kasaba-i Harpurt: Askerî büyût 371, müslümânân büyût 159, zimmîyân büyût 152, dul hatun büyût 37: 22 müslime, 15 zımmîye.

Nevâhi-i kazâ-i mezbure: Re'âyâ-yı *müzevvec* neferen 861, re'âyâ-yı *mücerred* neferen 615.

Yekûn be-hesâb hâne 186,5

Diyârbekir defterdâr-ı Muhammed Efendi kulları defter gönderüp hakk ve adl üzere tahrîrine me'mûr olduğu nefs-i Harpurt'da üç yüz yetmiş bir askerî ve yirmi iki müslime dul havâtîn evinden gayri yüz elli dokuz müslümân re'âyâ evine on sekiz hâne ve on beş dul zimmîye havâtîn evinden gayri yüz elli iki zimmî re'âyâ evine dahi on sekiz hâne tahrîr idüp ve nevâhîsinden dahi sekiz yüz altmış bir *müzevvec* eviyle altı yüz on beş *mücerred* re'âyâya dahi ale's-seviye on neferine bir hâne olur oltakdîrce yüz kırk yedi buçuk ve rub' hâne kayd idüp ve iki buçuk ve rub' hâne dahi harâbe olup zirâ'at idenlere kayd idüp ki cümle yüz seksen altı buçuk hâne olur bu takdîrce mukaddemâ tahrîr olunan dört yüz hâneden iki yüz on üç buçuk hâne noksan olur fermân sultânımındır.

(s. 4)

Bu kullarına hitâben tahrîr hususıçün vârid olan emr-i şerîfin sûretidir:

---

mü'ezzin olmuşuz kul oğluyuz ve elimizde berât-ı pâdişâhî vardır sâir re'âyâ ile berâber harc ve teklîf virmeziz diyü ta'allül e inâd eyledüklerin bildirdikleri...", *Harput Şer"iyye Sicili 386*, s.392, h.1.

[20] Mehmet Ali Ünal, "1056/1646 Tarihli Avârız Defterine Göre 17. Yüzyıl Ortalarında Harput", *Belleten*, LI/199, (Nisan 1987), s.119-129.

[21] Defterin 1. ve 2. sayfaları boştur.

Kıdvetü'l-erbâbi'l-ikbâl umdet-i ashâbi'l-iclâl câmi'-i vücûhi'l-emvâl âmirü'l-hazâin bi-ahseni'l-a'mâl el-muhtassun bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-bârî hızâne-i âmiremin Diyârbekir cânibi defterdârı olan Muhammed dâme uluvvûhu ve kıdveti'l-emâcid ve'l-a'yân sâbıkâ ruznâmeci olan İbrâhîm zîde mecdûhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki defterdâr-ı müşârünileyhsin hâlâ dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderüp bundan akdem emr-i şerîf vârid olup mazmûnunda Harpurt kazâsı ahâlisi astâne-i sa'âdetime gelüp hâne-i avârız husûsunda tezallüm eylediklerinde varup yerlü yerinden hânelerin görüp tahrîr-i cedîd defterine zarar gelmemek üzere tahrîr idesin diyü fermân olunmağla kalkup ber-mûceb-i emr-i şerîf tahrîrine mübâşeret eylemek sadedinde iken Harpur(t) kazâsının a'yân ve eşrâf ve re'âyâsı gelüp kadîmü'l-eyyâmdan hânemiz iki yüz otuz sekiz buçuk hâne olup tahammülümüz olmamağla tahfîf edilir etdirmek ümîdiyle müteveffâ vezîr-i a'zam-ı sâbık Mustafa Paşa zamânında astâne-i sa'âdete varup hâlimiz i'lâm eyledüğümüzde tegaddüben üzerimize dört yüz hâne kayd olunup üç seneden berü avârızımız dört yüz hâneden alınup nâ-mevcûdu aslına zamm ve mevcûd hâneden on yedişer ve on sekizer guruş almağla hâlâ nısfından ziyâdemiz perâkende ve perişân olup bu hâl üzere kalur ise bir sene dahi edâ itmeğe iktidârımız olmayup bi'l-külliye firâr (ve) vilâyetin harâbeliğine bâ'is olmak mukarrerdir te'hîre konulup tekrâr vâki' hâli vukû'u üzere arz idevir diyü ilhâh eyledüklerinde fi'l-vâki' Harpurt kazâsı ahâlisinin mikdârı kalmayup ve Kûzâbâd nâmında bir nâhiyesi ahâlisi dahi bi'l-külliye perâkende ve perişân olmağla harâb olmuşdur mukaddemâ irsâl olunan emr-i şerîf mûcebince tahrîrine mübâşeret olunur ise husûle gelmek emr-i muhâl ve vilâyetin bi'l-külliye perâkende ve perişân olmasına sebeb olmak muhakkak olduğun i'lâm eylemeğin imdi sizin dîn ü diyânetinize ve sadâkat ve istikâmetinize i'timâd-ı hümâyûnum olmağın mahalline ma'an varup hakk ve adl üzere ve kemâl-i sadâkat ve istikâmetle ale'l-esâmi tahrîr idüp hakîkati üzere südde-i sa'âdetime arz ve i'lâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda sâdır olan emr-i şerîfim üzere amel idüp dahi kat'a te'hîr ve tevakkuf eylemeyüp sen ki defterdâr-ı müşârünileyh Muhammed dâme uluvvühu ve sâbık ruznâmeci olan mûmâileyh İbrâhîm zîde mecdühusun kazâ-i mezbûra ma'an varup avârız hânelerin mâl-i mîrîye gadr ve kimensneye zulm ü te'addi olmamak şartıyla yerlü yerinden yoklayup ne mikdâr hâneleri mevcûd ve ne mikdârı gürihtedir ve hâlâ ne mikdâr hâneye tahammülleri vardır hakk ve adl üzere ve kemâl-i sadâkat ve istikâmetle ale'l-esâmi tahrîr ve defter idüp hakîkati üzere ber-vech-i ta'cîl südde-i sa'âdetime arz ve i'lâm eyleyesin ki ba'dehu fermânım ne vechile sâdır olur ise amel oluna ve bi'l-mümâşât (?) husûs-ı mezbûr müstakilen size sipâriş olunmuşdur husûle gelmesi yine sizden bilinür ana göre her biriniz basîret ve intibâh üzere olup mâl-ı mîrîye gadr olmakdan ve bu bahâne ile celb ü ahz-ı mâldan ve hîn-i tahrîrde kimesneye himâyet ve siyânet eylemekle ale'l-esâmi tahrîr eylememekden be-gâyet ihtirâz idüp ahsen vechile itmâm-ı hidmetde bezl-i makdûr eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis şehr-i Şa'bâni'l-mu'azzam sene hamse ve hamsin ve elf,

Be-makâm-ı Kostantınıyye el-mahrûse

Mutâbıkun liaslihi'l-âlî namaka el-*hakîr* Dâvud el-kazâ-i Harpurt
(Mühür)

(s. 5)

Defter oldur ki nefs-i kasaba-i Harpurt'da sâkin olan ulemâ ve sâdât ve zu'emâ ve erbâb-ı timâr ve bölük sipâhisi ve yeniçeri ve cebeci ve hisâr erin beyân eder.

Mahalle-i Ahmed Beğ;

Hâne-i Mehmed mü'ezzin-i Câmi'-i Arslaniye, *hakîr*,
Hâne-i Molla Ömer mü'ezzin-i Câmi'-i Arslaniye, *hakîr*,
Hâne-i Mevlânâ Mehmed İmâm-ı Mescid-i Ahmed Beğ, *ednâ* ,
Hâne-i Molla Ali imâm-ı mescid-i Kapucı, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa mütevelli, *hakîr*,
Hâne-i Molla Abdülkâsım imâm-ı Mescid-i Câmi'-i Ağa, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Mahmûd, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mustafa, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Elvend, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, *ahkar*,
Hâne-i Hüseyin erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mûsa erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Ca'fer, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Murâd, erbâb-ı timâr, *evsat*,
Hâne-i Murâd, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mûsâ, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Ali, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin, timârdan ma'zûl ve terk-i diyâr etmişdir, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed Ali, erbâb-ı timâr , *hakîr*,
Hâne-i Ömer, za'im, *ednâ*,
Hâne-i Ömer, erbâb-ı timâr, *evsat*,
Hâne-i Ahmed zu'amâ, *evsat*,
Hâne-i Mustafa, Çeribaşı, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Kâsım za'im, *a'lâ*,
Hâne-i Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed Şâtır, sipâhi, bölük 162, *evsat*,
Hâne-i Mehmed silâhdar, esâmesi yazılmamışdır, *a'lâ*,
Hâne-i Ca'fer, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi ma'lûm olmamışdır, *ednâ*,

Hâne-i Şa'bân, borazan-ı sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Halîl ve Mustafa bin Küçük İbrâhîm, *a'lâ*,
Hâne-i Eytâm Hızır, yeniçeri, *hakîr*,
Hâne-i Ali Hasan, yeniçeri, bölük 43, *ednâ*,
Hâne-i Hızır, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Ali, yeniçeri, bölük 93, *hakîr*,
Hâne-i Sa'dullah, emîr-i hâc cebe-i bölük 5, *ahkar*,
Hâne-i Mustafa Mehmed, yeniçeri bölük 18, *ahkar*,
Hâne-i İlyâs, cebeci, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *ahkar*,
Hâne-i Mehmed, yeniçeri bölük 33, *ahkar*,
Hâne-i Mehmed nâm, cebeci bölük 32, *hakîr*,
Hâne-i Abdurrahman, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Eytâm Kâsım, yeniçeri, *ednâ*,
Hâne-i Kurd Abdullah cebeci bölük 14, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm, yeniçeri bölük 2, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, yeniçeri, nâ-mevcûd olduğundan yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Ömer, cebeci, nâ-mevcûd olduğundan esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd ve Ömer, Eytâm-ı çavuş karındaşı, yeniçeri bölük 46, *a'lâ*,
Hâne-i Ömer bin Hüseyin, babası dizdâr, *hakîr*,

(s. 6)
Hâne-i Devâlifi (?) bin Mîr Seyfeddin, beğzâde, *ednâ*,
Hâne-i Ümmühânî Hatun, beğzâde, *a'lâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Hoca;

Hâne-i Molla Ahmed mü'ezzin-i mescid-i Hoca, *ahkar*,
Hâne-i Molla Mehmed imâm-ı mescid-i Hoca, *ednâ*,
Hâne-i Molla Ahmed imâm-ı mescid-i Kara Sûfî, vakf-ı mescid-i Kara Sûfî, *ednâ*,
Hâne-i Molla Ali mü'ezzin-i câmi'-i Zahiriye, *ahkar*,
Hâne-i Molla Ömer, imâmzâde, *hakîr*,
Hâne-i Molla Osman mü'ezzin-i câmi'-i Ağa, *evsat*,
Hâne-i Mevlânâ Hızır, kâdı, *evsat*,
Hâne-i Osman bin Ali, vakf, *ednâ*,
Hâne-i Molla Osman mü'ezzin-i câmi'-i Ahmed Beğ, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Yunus, *ahkar*,

Hâne-i Seyyid Hasan, vakf-ı câmi‘-i Hoca, *ahkar*,
Hâne-i Seyyid Molla Yusuf, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hüseyin Can, *hakîr*,
Hâne-i Hasan, zu‘amâ, *a‘lâ*,
Hâne-i Ali, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Osman, erbâb-ı timâr, *evsat*,
Hâne-i Osman, zu‘amâ, *evsat*,
Hâne-i Mehmed, babası bölükbaşı, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Ali silâhdâr bölük 251, *ednâ*,
Hâne-i Hızır, sipâhizâde,*ednâ*,
Hâne-i Ali sipâhi, hâzır olmamağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *a‘lâ*,
Hâne-i Ömer, cebeci, nâ-mevcûd, *hakîr*,
Hâne-i Derviş, yeniçeri bölük 29, *ednâ*,
Hâne-i Kaya Yusuf, yeniçeri bölük 1, *ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm Hasan, cebeci bölük 2, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm Ali, cebeci bölük 2,*hakîr*,
Hâne-i Mehmed Mezîd, yeniçeri bölük 8, *ednâ*,
Hâne-i Ca‘fer, cebeci, nâ-mevcûd,*ednâ*,
Hâne-i Hâbil, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *evsat*,
Hâne-i Mehmed, cebeci, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *hakîr*,
Hâne-i Eytâm Mehmed, yeniçeri, *evsat*,
Hâne-i Yûsuf, yeniçeri bölük 35, *hakîr*,
Hâne-i Ömer bin Hüseyin, babası dizdâr imiş, *ednâ*,
Hâne-i Osman, babası hisâreri, *hakîr*,
Hâne-i Diğer Osman, kul oğlu, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Alaca;

Hâne-i Molla Muslı, imâm-ı Mescid-i Alaca, *ednâ*,
Hâne-i Molla Mahmûd, mü‘ezzin-i Mescid-i Alaca, *hakîr*,
Hâne-i Molla Mustafa, imâm-ı sânî-i Câmi‘-i Meydan, *ednâ*,
Hâne-i Şeyh Kâsım, *ahkar*,
Hâne-i Bekir, mütevelli-i tekye-i Fâtih Baba, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,

Hâne-i Seyyid Mehmed, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Hüseyin, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Halîl, sipâhizâde, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed cebeci, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,

(s. 7)
Hâne-i Bekir selim, yeniçeri bölük 56, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed, cebeci bölük 19, mütekâ'id ve a'mâdır, *ednâ*,
Hâne-i Hasan Ahmed, cebeci bölük 7, *ednâ*,
Hâne-i Osman,yeniçeri bölük 39, *evsat*,
Hâne-i Süleyman nâm, cebeci bölük 15, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Saray Hatun;

Hâne-i Molla Bekir, ferrâş-ı Mescid-i Saray Hatun, *hakîr*,
Hâne-i Velican, mütevelli, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, mütevelli, *hakîr*,
Hâne-i Mevlânâ Kâsım, hatîb-i Mollakendi, *hakîr*,
Hâne-i Mevlânâ Mehmed, müderris-i Esediye, *evsat*,
Hâne-i Molla Osman, imâm-ı Mescid-i Saray Hatun, *ednâ*,
Hâne-i Molla Mendir (?), mü'ezzin-i Mescid-i Atîk, *ahkar*,
Hâne-i Ebter Kulu, sülehâdan ve fakîrü'l-hâl, *hakîr*,
Hâne-i (okunamadı), sülehâdan olmağla mu'âfnâmesi vardır,
Hâne-i Molla Bekir, el-müderris-i sâbık, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, ferrâş-ı câmi'-i Zahriyye, *hakîr*,
Hâne-i Molla Hüseyin, mü'ezzin-i Saray Hatun, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mevlûd, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hüseyin, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Hasan, dâim-i makâm-ı bakîl (?) ez-sarrâf, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Yûsuf, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid İbrâhîm, *hakîr*,

Hâne-i Ya'kûb, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm, zu'amâ, *evsat*,
Hâne-i Mehmed çavuşân-ı dîvân-ı Diyârbekir, *hakîr*,
Hâne-i Veli, silâhdâr, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *evsat*,
Hâne-i Hüseyin Hamza, cebeci bölük 10, *hakîr*,
Hâne-i Biyâl (?) Ahmed, cebeci bölük 19, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed Hakza, yeniçeri bölük 32, *ednâ*,
Hâne-i Ali, yeniçeri bölük 23, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin Bekir, cebeci bölük 2, *evsat*,
Hâne-i Mehmed, yeniçeri bölük 23, *evsat*,
Hâne-i Mustafa, yeniçeri bölük 56, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, cebeci bölük 3, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa,cebeci, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *hakîr*,
Hâne-i Murtazâ, yeniçeri bölük 23, *evsat*,
Hâne-i Bâlî, hisârî, *ednâ*,
Hâne-i Abdi, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Ali, hisârî, *ednâ*,
Hâne-i Hasan, hisârî, *hakîr*,

Mahalle-i Câmi'-i Zahiriye

Hâne-i Seyyid Bâlî, ferrâş-ı Câmi'-i Zahiriye, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, nâzır-ı Câmi'-i Zahiriye, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Murtazâ, *hakîr*,

(s. 8)
Hâne-i Seyyid Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Osman, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid İsmâ'il, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed Karagöz, yeniçeri bölük 44, *evsat*,
Hâne-i Abdurrahman Veli, yeniçeri bölük 44, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *ahkar*,
Hâne-i Mehmed Mustafa, yeniçeri bölük 46, *evsat*,
Hâne-i Veli Kaytas, silâhdâr, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *evsat*,
Hâne-i Mustafa, hisârî, *ahkar*,
Hâne-i İsmâ'il, hisârî, *ednâ*,

Mahalle-i Mescid-i Müderris;

Hâne-i Molla Abdülaziz, hatîb-i Câmi'-i Zahiriye, sülahâdan ve şeyh olup, *ednâ*,
Hâne-i Mevlânâ İbrâhîm, el-müderris-i karye-i Mollakendi, *hakîr*,
Hâne-i Molla Hasan, cüzhân, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, hekîm, elinde müte'addit mu'âfnâmeleri vardır, *hakîr*,
Hâne-i Molla Ahmed, imâm-ı Mescid-i Müderris, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid İbrâhîm, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Resûl, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, mîralay-ı Harpurt hâlâ, *evsat*,
Hâne-i Osman, za'im, *ednâ*,
Hâne-i Yûsuf, pehlivan, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *hakîr*,
Hâne-i Osman, eytâm-ı yeniçeri, *hakîr*,
Hâne-i Ramazân, yeniçeri bölük 44, *ednâ*,
Hâne-i Mevlûd, cebeci bölük 13, *hakîr*,
Hâne-i Derviş, yeniçeri cemâ'at 71, *evsat*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Câmi'-i Kebîr;

Hâne-i Molla Ömer, mü'ezzin-i Câmi'-i Zahiriye, *hakîr*,
Hâne-i Hacı Abdurrahman, mütevelli-i câmi'-i mezbûr, *hakîr*,
Hâne-i Molla Necmi, mü'ezzin-i câmi'-i mezbûr, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, mütevelli-i Câmi'-i Meydan, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Osman, kâim-i makâm-ı nakîbü'l-eşrâf-ı Harpurt, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hasan, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Şeyh Bekir, mazanne-i vilâyet ve sâlih, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Abdürrezzâk, *ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi bilinmemişdir, *evsat*,
Hâne-i Mehmed Ali, yeniçeri bölük 48, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa Mehmed, yeniçeri, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed bin Mustafa, kul oğlu, *ahkar*,
Hâne-i Halîl, cebeci hassâ (?), nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,

Hâne-i Hüseyin, yeniçeri bölük 93, *hakîr,*
Hâne-i İHalîl, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *a'lâ,*

(s. 9)
Hâne-i Ali, yeniçeri bölük 4, *hakîr,*
Hâne-i Mustafa, yeniçeri bölük 56, *ednâ,*
Hâne-i Hüsrev, yeniçeri bölük 46, *hakîr,*
Hâne-i Ahmed Dâvud, serdâr-ı yeniçeriyân cemâ'at 71, *evsat,*
Hâne-i Mevlûd, cebeci bölük 24, *hakîr,*
Hâne-i Osman, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr,*
Hâne-i Ömer eytâm-ı küçük hâcı, *evsat,*
Hâne-i Osman, ekâbir hidmetkârı, *hakîr,*
Hâne-i Mevlûd, hisârî, *hakîr,*
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Câmi'-i Meydan;

Hâne-i Molla Ali, tâlibü'l-ilm, *hakîr,*
Hâne-i Hâcı Selâmet, mütevelli-i sâbık, *ednâ,*
Hâne-i İbrâhîm, ferrâş-ı Câmi'-i Meydan, *hakîr,*
Hâne-i Molla Mehmed, mü'ezzin-i Câmi'-i Meydan, *hakîr,*
Hâne-i Molla Mehmed, tâlib-i ilm, *hakîr,*
Hâne-i Molla Bekir, mü'ezzin-i Câmi'-i Arslaniye, *ednâ,*
Hâne-i Dede Mehmed, mü'ezzin-i Câmi'-i Zahiriye, *hakîr,*
Hâne-i Mevlânâ Hasan, el-müderris-i medrese-i Zahiriye, *ednâ,*
Hâne-i Molla Bekir, hatîb-i Câmi'-i Arslaniye *hakîr,*
Hâne-i Hâcı Ni'metullah, mü'ezzin-i Câmi'-i mezbûr, *ednâ,*
Hâne-i Ali, nâzır-ı Câmi'-i kal'a, *hakîr,*
Hâne-i Ali, kethüdâ-i kasaba-i Harpurt, *hakîr,*
Hâne-i Molla Ömer, hatîb-i Câmi'-i Meydan, *hakîr,*
Hâne-i Ali, mütevelli-i tekye-i Mansûriye, *ednâ,*
Hâne-i Seyyid Ömer, *hakîr,*
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr,*
Hâne-i Seyyid Osman, *hakîr,*
Hâne-i Seyyid Kara Hasan, *ahkar,*
Hâne-i Seyyid Nizâmeddin, *hakîr,*
Hâne-i Seyyid Hüseyin, *hakîr,*

Hâne-i Seyyid Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Abdurrahman, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hasan, nâiüb'ş-şer', *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i diğer Mustafa, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Murtaza, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *ahkar*,
Hâne-i Latîf, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Latîf, sipâhi, Astâne-i sa'âdet'de olmağla esâmesi ma'lûm olmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Bekir Hüseyin, yeniçeri, cemâ'at 39, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed Abdullah, cebeci bölük 6, *ahkar*,
Hâne-i Nasûh, yeniçeri cemâ'at 18, *ednâ*,
Hâne-i Ömer, cebeci, nâ-mevcûd olmağla esâmesi tahrîr olunmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Hasan Kerîm, cebeci bölük 5, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, cebeci, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmamışdır), *hakîr*,
Hâne-i Kâsım Ömer, yeniçeri bölük 23, *evsat*,
Hâne-i Seyyid Nizâmeddin, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed Murtaza, yeniçeri bölük 48, *hakîr*,

(s. 10)
Hâne-i Mevlûd, babası Van kulu, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Ömer, hisârî, *evsat*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Câmi'-i Arslaniye;

Hâne-i Hâcı, mi'mâr-ı Câmi'-i Arslaniye, *hakîr*,
Hâne-i Zekeriya, mütevelli-i tekye-i Ulu Beğ, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Himmet, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Lâvek, mütevelli-i Çeşme-i Meydan, *ahkar*,
Hâne-i Seyyid Ömer, *hakîr*,
Hâne-i SeyyidMahmûd, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid İbrâhîm, *ednâ*,

Hâne-i Seyyid Süleyman, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mahmûd, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı Allahverdi, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Ali, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Hasan, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Tanrıverdi, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Mirhâc, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Ahmed, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, ser-âbdâr-ı Câmi'-i Kebîr, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, bölük sipâhisi oğlu, *hakîr*,
Hâne-i Osman cebeci nâ-mevcûd olduğundan esâmesi tahrîr olunmadı, *hakîr*,
Hâne-i Osman, yeniçeri, Bağdâd'da olmağla esâmesi ma'lûm olmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmadı, *hakîr*,
Hâne-i İsmâ'il, cebeci, nâ-mevcûd olmağla (esâmesi yazılmadı), *hakîr*,
Hâne-i Mustafa Halîl, yeniçeri bölük 12, *ednâ*,
Hâne-i İsmâ'il Yûsuf, yeniçeri bölük 48, *ednâ*,
Hâne-i Bekir, eytâm, cebeci, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla bölüğü yazılmadı, *hakîr*,
Hâne-i Bâlî Yûnus, cebeci bölük 52, *hakîr*,
Hâne-i Hâbîl, cebeci bölük 7, *hakîr*,
Hâne-i Eytâm Zülfikâr, kul oğlu, *hakîr*,
Hâne-i Murtazâ, nâ-mevcûd, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed Mevlûd, eytâm, cebeci, *hakîr*,
Hâne-i Ömer Hasan, cebeci bölük 3, *hakîr*,
Hâne-i Ali, yeniçeri bölük 30, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd, yeniçeri, bölük 1, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, cebeci bölük 2, *hakîr*,
Hâne-i Selîm Mustafa, yeniçeri bölük 12, *hakîr*,
Hâne-i Süleymân, yeniçeri, nâ-mevcûd, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin, yeniçeri, Astâne-i sa'âdetde olmağla bölüğü yazılmadı, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa Mehmed, yeniçeri bölük 46, *evsat*,
Hâne-i Bekir, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm, hisârî, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, Van kulu, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Hâne-i hâlî ve harâbe,

(s. 11)
Mahalle-i Mescid-i Ahi Mûsâ;

Hâne-i Molla Bekir, hatîb-i Arslaniye, *hakîr*,
Hâne-i Abdurrahman, mütevelli-i tekye-i Ahi Evrân, *hakîr*,
Hâne-i Latîf, imâm-zâde, mu'âfnâmesi vardır, *ednâ*,
Hâne-i Mevlûd, mü'ezzin-i Câmi'-i Arslaniye, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Ömer, *hakîr*,
Hâne-i Seyyir Bekir, *ednâ*,
Hâne-i Hasan, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Halîl, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa ve Ali, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Ali, erbâb-ı timâr, *ednâ*,
Hâne-i Hasan Eytâm Mahmûd, babası timârdan ma'zûl ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd Mûsâ, yeniçeri cemâ'at 71, *ednâ*,
Hâne-i Hüseyin, timârdan ma'zûl ve pîr olup, *ednâ*,
Hâne-i Hızır, cebeci, nâ-mevcûd olmağla, *ednâ*,
Hâne-i Veli, yeniçeri, mütekâ'id bölük 29, *hakîr*,
Hâne-i Bekir, cebeci, nâ-mevcûd olmağla esâmesi tahrîr olunmadı, *hakîr*,
Hâne-i Osman, cebeci bölük 2, mütekâ'id ve a'mâ, *ednâ*,
Hâne-i Recep, cebeci, esâmesi nâ-ma'lûm, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed, yeniçeri, hâzır olmamağla esâmesi bilinmedi, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Ortak;

Hâne-i Molla Süleymân, imâm-ı Mescid-i Hacı, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin, ser-âbdâr-ı Arslaniye, *hakîr*,
Hâne-i Molla Mustafa, imâm-ı Mescid-i Halgan (?), *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, ferrâş, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mevlûd, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Mustafa, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, hisârî, *ednâ*,
Hâne-i Seyyid Ali, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla bölüğü yazılmamışdır, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed, erbâb-ı timâr, *ednâ*,

Hâne-i Mehmed, babası timâr tasarruf etmişdir, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, erbâb-ı timâr, *hakîr*,
Hâne-i Veli, sipâhi, esâmesi bilinmemişdir, *evsat*,
Hâne-i Halîl, yeniçeri, yeniçeri cemâ'at 29, mütekâ'id, *evsat*,
Hâne-i Veli, yeniçeri, çavuşân-ı yeniçeri, *ednâ*,
Hâne-i Ömer, yeniçeri, cemâ'at 32, *evsat*,
Hâne-i Zülfikâr, cebeci, nâ-mevcûd olmağla, *ednâ*,
Hâne-i Recep, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Ali, yeniçeri, nâ-mevcûd olmağla, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Hâcı;

Hâne-i Molla Ahmed, mü'ezzin-i Câmi'-i Ortak, *hakîr*,
Hâne-i Mevlânâ Mehmed, hatîb (ve) imâm-ı Câmi'-i Kebîr, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Kaya, mü'ezzin-i Mescid-i Bükçe Oğlu, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hüseyin, *hakîr*,
(s. 12)
Hâne-i Seyyid Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Ali, timârdan ma'zûl, *hakîr*,
Hâne-i Osmân, çavuş-zâde, *ednâ*,
Hâne-i Pîrî, çavuşân-ı dîvân-ı Diyârbekir, *hakîr*,
Hâne-i Muttali Abdullah, cebeci bölük 117, sipâhi kethüdâsı, *evsat*,
Hâne-i Ahmed, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Ramazân, yeniçeri bölük 53, mütekâ'id, *a'lâ*,
Hâne-i İbrâhîm, serdâr-ı yeniçeriyân-ı sâbık bölük 23, mütakâ'id, *evsat*,
Hâne-i Ca'fer, yeniçeri, cemâ'at 64, *ednâ*,
Hâne-i Ali Mehmed, yeniçeri bölük 33, *ednâ*,
Hâne-i Bekir, cebeci, nâ-mevcûd olmağla, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Mahalle-i Mescid-i Kara Sûfi;

Hâne-i Yûnus, mütevelli-i Mescid-i Kara Sûfi, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Allahverdi, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Muslı, *ednâ*,

Hâne-i Seyyid Ömer, *hakîr*,
Hâne-i Seyyid Hüseyin, *hakîr*,
Hâne-i Kara Mustafa, sipâhi, mevcûd olmamağla esâmesi yazılmamışdır, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla, *ednâ*,
Hâne-i Ali, sipâhi, nâ-mevcûd olmağla, *evsat*,
Hâne-i Ya'kûb, gılmân-ı Erciş, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, cebeci, nâ-mevcûd e esâmesi ma'lûm değildir, *hakîr*,
Hâne-i Hasan, cebeci bölük 10, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm, yeniçeri bölük 55, *evsat*,
Hâne-i Dâvud, yeniçeri bölük 56, *ednâ*,
Hâne-i Yûsuf, imâm, *hakîr*,
Hâne-i Ali, eytâm büyük köse, *a'lâ*,
Hâne-i Şa'bân, hisârîş, *hakîr*,
Hâne-i Bekir, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Hasan, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, hisârî, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı Mehmed, hisârî, *hakîr*,
Hâne-i Hasan, kethüdâ-yı kal'a, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

(s. 13)

Defter oldur ki nefs-i Harpurt'da sâkin olan re'âyâ müslümân tâ'ifesin beyân eder;

Mahalle-i Ahmed Beğ;
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ'ifesi hâllü hâlince ahâli-i mahalle ile avârızların ve sâ'ir teklîflerin edâ ede gelmişlerdir.

Hâne-i Ahmed bin İslâm, eytâm olmağla edâya iktidârı yokdur, *hakîr*,
Hâne-i Rezâf, dul avret olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Cennet nâm hatun, dul avret ve fakîr olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Yûsuf, yetîm ve sabi olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Döndü Hatun, dul avret olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Bekir, fakîrü'l-hâl, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i Velican, *hakîr*,
Hâne-i Ali, fakîrü'l-hâl, *ahkar*,

Hâne-i Hüseyin, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Bike Hatun, fakîr ve dul avret,
Hâne-i Hasan bin Ali, *hakîr*,
Hâne-i Osman bin Hakverdi, kisbe kâdir olmamağla vere gelmemişdir, *ahkar*,
Hâne-i Fatıma Hatun, dul avdet olmağla edâya kâdir değilmiş, *hakîr*,
Hâne-i Emrullah bin Yâr Ali, *hakîr*,
Hâne-i Osmân Ali Pîr, *ednâ*,
Hâne-i Demgeldi Hatun, fakîr ve dul avret olmağla alınmaz imiş, *ahkar*,
Hâne-i Hasan bin Hamza, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı, berber, fakîr ve vakf (?) olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Ümmü Hatun, dul avret olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Bike Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd, gallâf (?), *hakîr*,

Hâne 3

Mahalle-i Hoca;
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ'ifesi hâllü hâlince ahâli-i mahalle ile avârızların ve sâ'ir tekâlîfi edâ ede gelmeğin defter-i cedîde dahi şerh verildi.

Hâne-i Ali, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed Tay, *ednâ*,
Hâne-i Fatma Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Sefer, berber, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin bin Emirhan, *ednâ*,
Hâne-i Ömer, mehter, *hakîr*,
Hâne-i Süleymân bin Mehmed, terk-i diyâr etmişdir, *ednå*,
Hâne-i Hasan bin Tavîl, *ednâ*,
Hâne-i Neşimi, *ednâ*,
Hâne-i Bahşiş, *hakîr*,
Hâne-i Meleksimâ Hatun, dul avret olmağla alınmaz, *ednâ*,
Hâne-i Hüseyin bin Velid, *hakîr*,
Hâne-i Hasan bin Veli, *ednâ*,
Hâne-i Taşdemür, cilâ-yı vatan etmekle hâlîdir, *hakîr*,
Hâne-i Sefer, boyacı, *hakîr*,
Hâne-i Zâhide Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa, fevt olmağla boş olmuşdur, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe

Hâne-i hâlî ve harâbe
Hâne-i hâlî ve harâbe

Hâne 3

Mahalle-i Alaca Mescid;
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olanlar vech-i meşrûh üzere ahâli-i mezbure ile edâ ede gelmeğin defter-i cedîde dahi kayd ve şerh verildi.

Hâne-i Şa'bân bin Hamza, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin bin Hâcı, *hakîr*,
Hâne-i Halîl bin Hâcı Hasan, *ednâ*,
Hâne-i Kürd Ahmed, *hakîr*,
(s. 14)
Hâne-i Alican, *ednâ*,
Hâne-i Abdurrahman, *ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed İlyâs, fakîrü'l-hâl ve amel-mânde olmağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Osmân, *hakîr*,
Hâne-i Osmân Mansûr, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe.

Hâne 2,5

Mahalle-i Mescid-i Saray Hatun;
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ'ifesi vech-i meşrûh üzere mahalle-i mezbûre ahâlisi ile edâ ide gelmeğin defter-i cedîde dahi şerh verildi.

Hâne-i Mehmed, debbağ, *hakîr*,
Hâne-i Osmân Seyyid Bâlî, terk-i diyâr itmekle alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i İsâ, Katramî (?), *hakîr*,
Hâne-i Ömer bin Hasan, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed bin Osmân, *hakîr*,
Hâne-i Dilâver, sâkin olduğu ev vakf olmağla alınmaz, *hakîr*,
Hâne-i Sarrâç İbrâhîm, *hakîr*,
Hâne-i Vâlhubbî, dul avret olmağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Seltân Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Mevlûd bin Halîl, *ednâ*,

Hâne-i Çerâğ, *hakîr*,
Hâne-i Hâcu Sarılı, fakîrü'l-hâl olmağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Bekir Şah Hüseyin, *hakîr*,
Hâne-i Alican Hızır, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed Yûsuf, *hakîr*,
Hâne-i Ali Kahveci, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı Ömer, *ednâ*,
Hâne-i Hasan, papuççu, *hakîr*,
Hâne-i Ömer bin Ahmed, *ednâ*,
Hâne-i Mustafa bin Cum'a, *ahkar*,
Hâne-i Kara Ali, *ednâ*,
Hâne-i hâli ve harâbe,
Hâne-i hâli ve harâbe,
Hâne-i hâli ve harâbe.

Hâne 3,5
Mahalle-i Câmi'-i Zahriyye
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ'ifesi hâllü hâlince mahalle-i mezbûre ahâlisi ile edâ ide gelmeğin defter-i cedîde dahi şerh verildi.

Hâne-i Bekir, debbağ, *hakîr*,
Hâne-i Ferhâd, dellâl, *ednå*,
Hâne-i Bayram, cullâh, *hakîr*,
Hâne-i Osmân, *hakîr*,
Hâne-i Nasûh, dellâl, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed veled-i Firâkî, *ednâ*,
Hâne-i Aişe nâm hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe.

Hâne 1

Mahalle-i Mescid-i Müderris;
Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ'ifesi vech–i meşrûh üzere edâ ide gelmeğin defter-i cedîde dahi şerh verildi.

Hâne-i Osmân, alâf, *hakîr*,
Hâne-i Bekir el-Hâc Kâsım, *ednâ*,
Hâne-i Abdurrahman, *hakîr*,

Hâne 0,5

(s. 15)

Mahalle-i Câmi‘-i Kebîr;

Sûk-ı sultânîde kâr u kisb üzere olan askerî tâ‘ifesi kezâlik mahalle-i mezbûre ahâlisi ile edâ ide gelmeğin defter-i cedîde dahi şerh verildi.

Hâne-i Allahverdi, *ednâ*,
Hâne-i Hâcı Bayram, fevt olmağla harâbe kalmışdır, *hakîr*,
Hâne-i Mûsâ, *ednâ*,
Hâne-i Hasan bin Ahmed, *hakîr*,

Hâne rub‘ 2.

Mahalle-i Câmi‘-i Meydân;

Hâne-i İnce Kara, *hakîr*,
Hâne-i Şahzâde Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Bekir bin Mehdi, *hakîr*,
Hâne-i Fâtıma Hatun, dul avret olup fakîre olmağla alınmaz, *ednâ*,
Hâne-i Polad, kalaycı, *hakîr*,
Hâne-i Ali, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Hâne rub‘ 3.

Mahalle-i Câmi‘-i Arslaniye;

Hâne-i Hakverdi, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm Karaca, *ednâ*,
Hâne-i Kürd Hakverdi, *hakîr*,
Hâne-i Emîr bin Allahverdi, *hakîr*,
Hâne-i Veli, uncu, *hakîr*,
Hâne-i Emîr Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Ali Hefthisâr, *ednâ*,
Hâne-i Hilmi, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i İsâ, na‘lband, *hakîr*,
Hâne-i Hüseyin, *ednâ*,

Hâne-i Tavîlî, Ömer, *ednâ*,
Hâne-i Hüseyin, haddâd, *hakîr*,
Hâne-i Sefer Hatun, dul avret olmağla edâya kâdir değilmiş, *hakîr*,
Hâne-i diğer Kürd Hakverdi, terk-i diyâr itmişdir, *ednâ*,
Hâne-i Mehmed bin Hızır, *hakîr*,
Hâne-i Abdurrahman, *ednâ*,
Hâne-i Ömer bin Kizir, *hakîr*,
Hâne-i Kara Mehmed, dellâl, fakîrü'l-hâl ve amel-mânde olmağla alınmaz imiş,*ednâ*,
Hâne-i İbrâhîm Kara Halîl, *hakîr*,
Hâne-i Mustafa, *ednâ*,
Hâne-i Bekir Penedûr, *hakîr*,
Hâne-i Berber Hamza, *hakîr*,
Hâne-i Yûsuf, na'lband, *ednâ*,
Hâne-i Ramazân, keçeci, *hakîr*,
Hâne-i Osmân bin Mustafa, *hakîr*,
Hâne-i Muslı, fakîrü'l-hâl ve kisbe kâdir olmamağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Bekir Kizir, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, *ednâ*,
Hâne-i Receb, *hakîr*,
Hâne-i Pîr Halîl, *ednâ*,
Hâne-i Berber Ahmed, *hakîr*,
Hâne-i Bünyâd, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Dursun, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd, habbâz, *hakîr*,
Hâne-i Tanrıverdi, *hakîr*,
Hâne-i Ali, *ednâ*,
(s. 16)
Hâne-i İbrâhîm Erzincânî, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd bin Molla Ali, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Hâne 6,75.

Mahalle-i Mescid-i Ahi Mûsâ;

Hâne-i Veli, *hakîr*,
Hâne-i Abdülkâdir, *ednâ*,

Hâne-i Zâhide Hatun, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Bekir bin Kolcu, *ahkar*,
Hâne-i Bekir, gazâz, *hakîr*,
Hâne-i Bekir Ahi Mûsâ, hâlî ve harâbe sâhib-i terk-i diyâr, *ednâ*,
Hâne-i Osmân, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı İbrâhîm, *hakîr*,
Hâne-i Allahverdi, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,

Hâne 1,5.

Mahalle-i Mescid-i Ortak;

Hâne-i Ömer, na'lband, *hakîr*,
Hâne-i Eytâm Sarı Mahmûd, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i İsmâ'il, debbâğ, *ednâ*,
Hâne-i Seydi bin Ahmed, fakîr ve kisbe kâdir olmamağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Hamza, berber, *ahkar*,
Hâne-i Ahmed, debbâğ, *ednâ*,
Hâne-i Abdüssamed, pîr ve amel-mânde olmağla edâya kâdir değildir, *ahkar*,
Hâne-i Murtazâ, na'lband, *hakîr*,
Hâne-i Osmân, debbâğ, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, bakkâl, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, *hakîr*,
Hâne-i hâli ve harâbe,

Hâne 2.

Mahalle-i Mescid-i Hâcı;

Hâne-i Receb, alâf, *hakîr*,
Hâne-i Veli, habbâz, *hakîr*,
Hâne-i Hâcı Bekir, terk-i diyâr ve *harâbe* olmuşdur, *hakîr*,
Hâne-i Derviş İbrâhîm, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed, kassâb, *hakîr*,
Hâne-i ÇerAğ, habbâz, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, hâlî ve *harâbe* sâhib-i terk-i diyâr, *hakîr*,

Hâne-i Osmân, hâlî ve *harâbe* , sâhib-i terk-i diyâr, *ednâ*,

Hâne 1,5.

Mahalle-i Mescid-i Kara Sûfi;

Hâne-i Dâvud, habbâz, *hakîr*,
Hâne-i Ali, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed Abdullah, cullâh, *ednâ*,
Hâne-i Süleyman Abdullah, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, *hakîr*,
Hâne-i Ömer, debbâğ, *ednâ*,
Hâne-i Mahmûd, debbâğ, *ednâ*,
Hâne-i Ahmed bin Fethullah, *hakîr*,
Hâne-i Mehmed bin Sarı Ahmed, *hakîr*,
Hâne-i Hasan bin Osman, *hakîr*,
Hâne-i Nebi, kassâb, *ednâ*,
Hâne-i Bike Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Kara Hamza, habbâz, *hakîr*,
Hâne-i Ahmed, *ednâ*,
Hâne-i Şemseddin, *hakîr*,
Hâne-i İbrâhîm Abdullah, *hakîr*,
(s. 17)
Hâne-i Mehmed, haddâd, *hakîr*,
Hâne-i Mahmûd, *hakîr*,
Hâne-i Sâhib Karı, dul avret olmağla edâya kâdir değildir, *hakîr*,
Hâne-i Hâlîme Hatun, dul avret olmağla alınmaz imiş, *ednâ*,
Hâne-i Yûsuf Yetîm, yetîm ve sabi olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Bâlî, yetîm ve sabi olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i hâlî ve harâbe,
Hâne-i Arslan, *hakîr*,

Neferen Hâne 93

Yekûn Hâne 30, Yalnız otuz hânedir.

Kasaba-i mezbûrda askerî tâ'ifesinden olup sûk-ı sultânîde kâr u kisb idenler kadîmden avârız ve tekâlîf-i sâ'irelerin hâllü hâlince mezbûrlar ile edâ iderler imiş

makbûl-ı hümâyûn olunursa yine minvâl-i meşrûh üzere şerh virilmek ricâ iderler hâlâ defter-i mezbûr makbûl-i hümâyûn olmağla minvâl-i mezbûr üzere edâ itmek içün kayd olundu, el-vâki‘ gurre-i Cemâziyyel-evvel sene 1056.

Defter oldur ki, nefs-i Harpurt’da sâkin olan kefere tâ‘ifesin beyân ider;

Mahalle-i Şehroz;

Hâne-i Evanis, *hakîr*,
Hâne-i Ertek, *hakîr*,
Hâne-i Bumecan, *hakîr*,
Hâne-i Kısı (?), *ednâ*,
Hâne-i Kirakos, papuççu, *hakîr*,
Hâne-i Hendek, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Dünek, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Evanis veled-i Gazel, *hakîr*,
Hâne-i Estedor, hâlî veharâbe, *hakîr*,
Hâne-i Sülek, *hakîr*,
Hâne-i Vartan, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Sanok, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Körbedik, dul avret kalmışdır, *hakîr*,
Hâne-i Minas, *hakîr*,
Hâne-i Verto, *hakîr*,
Hâne-i Direk, *hakîr*,
Hâne-i Mirza, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Restek, *hakîr*,
Hâne-i Kesber Kasâr, *hakîr*,
Hâne-i Ca‘ferik, *hakîr*,
Hâne-i Keşiş Kiğılı, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Vakf-ı Kinise, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Melkon, terk-i diyâr etmişdir, *hakîr*,
Hâne-i Tota, vire gelmişdir, *hakîr*,
Hâne-i Ahnek, *hakîr*,
Hâne-i Harun, *hakîr*,
Hâne-i Fernek, *hakîr*,
Hâne-i Karabaş Avreti, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Şahmah, *hakîr*,
Hâne-i Hachatun, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Bedros Keşiş, *hakîr*,

Hâne-i Kirakos, *hakîr*,
Hâne-i Kerabet, hâlî ve harâbe, *hakîr*,
Hâne-i Han Can, *hakîr*,
Hâne-i Cirik Oğlu, *hakîr*,
Hâne-i Abdülmesih, *ednâ*,
(s. 18)
Hâne-i Cegim Oğlu, *hakîr*,
Hâne-i Toto, *hakîr*,
Hâne-i Tornik, *hakîr*,
Hâne-i Ya'gob Safâ, *hakîr*,
Hâne-i Abdi, *hakîr*,
Hâne-i Ebrehem, *hakîr*,
Hâne-i Murâd, papuççu, *hakîr*,
Hâne-i Toma Karı, dul avret olmağla edâya kâdir olmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Eygop, *hakîr*,
Hâne-i Veleb, *hakîr*,
Hâne-i Serkis, pîr ve amel-mânde olmağla alınmaz, *hakîr*,
Hâne-i Hânedân, *hakîr*,
Hâne-i Altuncı, *ednâ*,
Hâne-i Ya'gop, *ednâ*,
Hâne-i Totol, *hakîr*,
Hâne-i Tornik, *ednâ*,
Hâne-i Ba'dser, *ednâ*,
Hâne-i Mikâil, sucu olmağla virmez imiş, *ednâ*,
Hâne-i Ohnik, *ednâ*,,
Hâne-i Mergire, *hakîr*,
Hâne-i Kirakos, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Norsenk, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Murad veled-i Estedor, *hakîr*,
Hâne-i Merdiros, *hakîr*,

Hâne 11 ve rub' 1.

Mahalle-i Güreü Beğ zimmîyân;

Hâne-i Kesber, *ednâ*,
Hâne-i Keşiş oğlu, fakîrü'l-hâl olmağla alınmaz imiş *hakîr*,
Hâne-i Serkis, sâhib-i terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Kerabit, *hakîr*,

Hâne-i Murad, *hakîr*,
Hâne-i Gergük Safa, *hakîr*,
Hâne-i Hokes, terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Ulu Beğe, *hakîr*,
Hâne-i Estedor, *ednâ*,
Hâne-i Minas, *hakîr*,
Hâne-i Beksi, dul avret,
Hâne-i Mergirek, *hakîr*,
Hâne-i Rekrik, *hakîr*,
Hâne-i Firnek, *hakîr*,
Hâne-i Tomacan, *hakîr*,
Hâne-i Arslan, *hakîr*,
Hâne-i Menger, *hakîr*,
Hâne-i Bali, *hakîr*,
Hâne-i Norvend Avret, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Malican, *ednâ*,
Hâne-i Cihan zimmiye, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Evend, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Bosir, hâlî ve *harâbe*,
Hâne-i Evanis, cullâh, *hakîr*,
Hâne-i Göcek, *hakîr*,
Hâne-i Malican diğer, *ednâ*,
Hâne-i Malican, terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Harun, *hakîr*,
Hâne-i Bosir, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Bosil, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Melkon, *hakîr*,
Hâne-i Ca'fer, *hakîr*,
Hâne-i Eygop, hâlî ve *harâbe*,
(s. 19)
Hâne-i Harun veled-i Keşiş, *hakîr*,
Hâne-i Şefkat, *hakîr*,
Hâne-i Kesber, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Altun nâm avret, dul avret olmağla edâya iktidârı yoğimiş, *hakîr*,
Hâne-i Muradcan, *hakîr*,
Hâne-i Göcek, *hakîr*,
Hâne-i Cânik, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Mâlik, hâlî ve *harâbe* ve terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Minas, boyacı, *hakîr*,

Hâne-i Kirli, *evsat*,
Hâne-i Meryem zimmiye, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Kulıcan, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Vertek, cullâh, *hakîr*,
Hâne-i Meldon, *evsat*,
Hâne-i Vartek, cullâh, *hakîr*,
Hâne-i Memleket, hâlî ve *harâbe* (ve) terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Malican, kuyumcu, *ednâ*,
Hâne-i Toto zimmiye, dul avret olmağla alınmaz imiş, *hakîr*,
Hâne-i Dâvud, *ednâ*,
Hâne-i Kirakoz, *ednâ*,
Hâne-i Kirakos, hâlî olup terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Boyacı Mâlik, *hakîr*,
Hâne-i Şeyh Emir, *hakîr*,
Hâne-i Serkis, *hakîr*,
Hâne-i Karacık, *hakîr*,
Hâne-i Tomanik, *hakîr*,
Hâne-i Dilence, hâlî olup,
Hâne-i Totul, *hakîr*,
Hâne-i Ya'gop, *ednâ*,
Hâne-i Bosi, *hakîr*,
Hâne-i Totul, *hakîr*,
Hâne-i Kirakos, *hakîr*,
Hâne-i Mıgırdıç, *ednâ*,
Hâne-i Keşiş zimmî, *ednâ*,
Hâne-i Borsum Keşiş, *hakîr*,
Hâne-i Kirabid, *hakîr*,
Hâne-i Tornik, *ednâ*,
Hâne-i Murad, *hakîr*,
Hâne-i Kendirek, *ednâ*,
Hâne-i Kesber veled–i Şems, *ednâ*,
Hâne-i Kerdik, hâlî olup, *ednâ*,
Hâne-i Hürmüz, hâlî sâhib-i terk-i diyâr, *evsat*,
Hâne-i Azed, *ednâ*,
Hâne-i Gergük, *hakîr*,
Hâne-i Hızır, hâlî ve sâhib-i terk-i diyâr, *ednâ*,
Hâne-i hâlî ve *harâbe*,
Hâne-i hâlî ve *harâbe*,

Hâne 14.

Mahalle-i Sinamut zimmîyân;

Hâne-i Dilence, *hakîr*,
Hâne-i Keşiş, *ednâ*,
Hâne-i Huğcan, hâlî ve terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Ağuk zimmiye, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Rakik, hâlî , *hakîr*,
Hâne-i Zümrüd zimmiye, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Serkis Avreti, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Bahadır, *hakîr*,
(s. 20)
Hâne-i Fernek, *hakîr*,
Hâne-i Ba'dser, *hakîr*,
Hâne-i Babacan, a'mâ, *hakîr*,
Hâne-i diğer Babacan, *hakîr*,
Hâne-i Muradcan, *hakîr*,
Hâne-i Astor, *hakîr*,
Hâne-i Vahan hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Beğzâd zimmiye, dul avret, *hakîr*,
Hâne-i Kirabid, hâlî , *hakîr*,
Hâne-i Muradcan, *ednâ*,
Hâne-i Kirabid keşiş, hâlî , *hakîr*,
Hâne-i Temanik, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Ya'gop, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Karok, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Ulu Beğ, *hakîr*, *hakîr*,
Hâne-i Şeyhcik, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Garar, hâlî , *hakîr*,
Hâne-i Memleket, hâlî ve sâhib-i terk-i diyâr, *hakîr*,
Hâne-i Ba'dser, hâlî ve *harâbe*, *hakîr*,
Hâne-i Astore, *hakîr*,
Hâne-i Altun zimmiye, dul avret, *hakîr*,

Hâne 5 ve rub' 1.

Yekûn hâne 31, yalnız otuz bir hânedir.

Me'mûr olduğumuz üzere nefs-i şehrin evleri ale'l-esâmî tahrîr olunup hâk-pây-i devlete irsâl olunmuşdur.

İz'afü'l-ayân Dâvud
el-kâdı-i be-Harpurt (mühür)

Bende-i Muhammed
defterdâr-ı Diyârbekir-i sâbık (mühür).

(s. 21)
(derkenâr) İzzetlü defterdâr paşa hazretleri görsün vech-i meşrûh üzere deftere kayd buyurup sûret virile (imza).

İcmâl-i re'âyâ-yı avârız-ı kazâ-i Harput ber-mûceb-i tahrîr Muhammed Efendi defterdâr-ı Diyârbekir fî gurre-i Cemâziyyel-evvel vâcib-i sene 1056.

Fi'l-asıl re'âyâ neferen 1787,
Müzevvec neferen 1172,
Mücerred neferen 615,

Yekûn hâne 298,5.

Harpurt tazâsının avârızı bundan akdem dört yüz hâne üzere tahrîr olunup lâkin edâsına tahammülleri olmamağın tekrâr Diyârbekir defterdârı Muhammed Efendi kullarına tahrîri fermân olunmağla defter-i cedîd mûcebince askerî tâ'ifesinden mâ'adâ ve dul havâtîn evlerinden gayri bin yüz yetmiş iki *müzevvec* re'âyâ evi ve altı yüz on beş *mücerred* re'âyâ tahrîr idüp hâlâ vech-i meşrûh üzere beş *müzevvec* bir hâne ve on *mücerred* bir hâne hesâbı üzere iki yüz doksan altı hâne idüp ve iki hâne dahi harâbe köyleri zirâ'at idenlere ki cem'an iki yüz doksan sekiz *avârız hânesi* olur bu takdîrce yüz bir buçuk hâne noksan olup akçası kırk bin altı yüz akça ider bu minvâl üzere deftere kayd ve sûret virilmek bâbında fermân sultânım hazretlerinindir.

(s. 22) Nâhiye-i Uluâbâd havâss-ı hümâyûn tâbi'-i Harpurt;

Köyler	çift	*mücerred*	bennâk	hâne	
Mornik	15	17	19	6	zemînin üç rub'u suludur.
Kesrik	22	22	24	7,5	zemînin üç rub'u suludur.
İğiki	8	10	12	3,5	zemînin üç rub'u suludur.
Sürsürü	11	12	14	4,25	zemînin ekseri suludur.
Hırhîk	5	6	8	2	zemînin üç rub'u suludur.
Perçenç	14	14	16	4,5	zemîni bi'l-külliye suludur.
Yenice	3	2	3	0,75	zemîni bi'l-külliye suludur.
İrtimnik	6	4	8	2,5	zemînin üç rub'u suludur.

Tadım	7	7	15	3,5	zemînin nısfı suludur.
Miyadun	4	5	6	1,5	zemîni bi'l-külliye suludur.
Çulçapur				0,5	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'at yokdur.
Alıncık	3	3	5	0,25	zemînin rub'u suludur.
Hefthisâr	6	7	8	2,5	zemîni bi'l-külliye susuz.
Hâlîfecik	2	3	2	0,75	zemîni bi'l-külliye susuzdur.
Kürk	8	7	9	2,5	zemîni bi'l-külliye suludur.
Güney	2	3	4	1	zemîni susuzdur.
Germili	4	5	8	2[22]	zemînin rub'u suludur.
Perdik	4	3	6	1,5	zemîni susuzdur.
Kavîlü	5	4	1	1	zemîni susuzdur.
Daldik	4	3	4	1,25	zemînin nısfı suludur.
Şintil	2	3	3	0,75	zemîni susuzdur.
Tilenzid	6	5	7	2	zemîni bi'l-külliye suludur.
Sarpılı	5	3	5	1,5	zemînin üç rub'u suludur.
İçme	9	7	19	4,5[23]	zemîni bi'l-külliye suludur.
(s. 23)					
Norşin	2	2	3	0,75	zemîni susuzdur.
Şemsi	3	3	4	1	zemîni suludur.
Tolun ma'a mezre'a	3	4	5	1,5	zemîni susuzdur.
Hudi ma'a mezre'a	7	9	10	3,5	zemîni bi'l-külliye suludur.
Vertetil	7	4	11	2,5	zemînin rub'u suludur.
Ahur	5	5	6	1,5	zemîni susuzdur.
İlmili ma'a mezre'a	1	1	3	0,5	zemînin cümlesi susuzdur.
Karaman					
Hoş	5	6	7	2	zemînin nısfı suludur.
Ca'feri	5	4	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Dadaş					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Sarılı nâm-ı diğer					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Erkilet					
Cünd					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur
Hanke					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Havik					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Yekûn hâne			74[24]		

[22] Deftere sonradan düşüldüğü anlaşılan hemen buradaki bir derkenârda *"fürû 'nihâde bâ-fermân-ı şerîf fî 6 Rebi'ü'l-âhir sene 1061 hâne 1, el-bâkî hâne 1"*, denilmektedir.

[23] *"İhrâc-ı bâ-fermân-ı şerîf fî 3 Rebi'ü'l-âhir sene 1060 hâne 2 el-bâkî 2,5"*.

[24] Gerçek toplam 72,75'tir.

Nâhiye-i Kuzâbâd havâss-ı hümâyûn;

Karye-i	çift	*mücerred*	bennâk	hâne	
Pekinik	11	13	14	4	zemînin nısfı suludur.
Hamedi	3	8	7	2	zemîni bi'l-külliye susuzdur.
Zalını	8	9	10	3	zemîni susuzdur.
Karingid	11	12	18	4,5[25]	zemînin nısfı suludur.
Hersenk ma'a mezre'a	6	6	9	2,5	zemînin nısfı suludur.
Körpe	8	10	12	3,25	zemîn bi'l-külliye susuzdur.
Avcılı	1	2	2	0,5	zemînin nısfı suludur.
Han ibrahimşah	1	2	3	0,75	zemînin rub'u suludur.
Sarını	5	4	6	1,5	zemînin nısfı suludur.
Avşan	4	3	5	1,5	zemînin üç rub'u suludur.
Holvenk	5	6	7	2	zemîni susuzdur.
Bizmişen	5	8	9	2,5	zemîni bi'l-külliye susuzdur.
(s. 24)					
Hurkiğ	2	2	4	1	zemînin rub'u suludur.
Arındık	4	4	6	1,5	zemînin üç rub'u suludur.
Ribât[26]				0,5	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Pağnikler	8	9	10	3	zemînin üç rub'u suludur.
Ekrüz	4	6	9	2,5	zemînin nısfı suludur.
Göl	3	4	5	1,5	zemînin rub'u suludur.
Seli	2	3	4	0,75	zemînin nısfı suludur.
Malatyacık	1	2	3	0,5	zemîni susuzdur.
Zeyve	15	16	24	6,75	zemîni susuzdur.
Perçikan	13	10	16	4,75	zemînin ekserisi suludur.
Şahaplı	4	4	7	2	zemînin nısfı suludur.
Temte	6	5	6	1,75	zemînin rub'u suludur.
Harabto					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Bağadere					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Hacemirek					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Beşki					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Veli Beğ					hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur.
Yekûn hâne				53,75[27]	54,25 ihrâc 1,5 bâkî 51,75

[25] *"İhrâc-ı bâ-fermân-ı âlî el-vâki' fî Zi'l-ka'de sene 1057 hâne 2,5 el-bâkî 2".*
[26] *"Karye-i mezbûrun toprağın tasarruf idenler edâ itmek üzere şerh virildi".*
[27] Gerçekte 54,5'tur.

Nâhiye-i Uluâbâd ze'âmet ve timâr;

Karye-i	çift	*mücerred*	bennâk	hâne	
Hüseynik ma'a Zeyve	15	15	16	5	zemînin ekseri suludur.
Yalnız Toros	1	2	3	0,75	zemînin rub'u suludur.
Zağfiranî	1	1	1	0,25	zemîni susuzdur.
Sarı Ya'kub	3	2	3	1	zemînin rub'u suludur.
Karamânî	1	2	3	0,75	zemîni susuzdur.
Malatyacık-ı Abdâl (s. 25)	4	3	5	1,5	zemînin rub'u suludur.
Helezûr	4	3	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Kinederiç	6	5	8	2,25[28]	zemîni bi'l-külliye susuzdur.
Kürdemlik	4	4	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Kehli	5	4	8	2,25	zemîni bi'l-külliye suludur.
Haçemerik	6	6	8	2,5	zemînin nısfı suludur.
Kiğıvank	6	6	9	2,5	zemînin nısfı suludur.
Könk ma'a Sar	8	7	10	3[29]	zemîni bi'l-külliye suludur.
Koçkal'a	4	3	6	1,25	zemîni bi'l-külliye susuzdur.
Gidefik	5	6	8	2,5	zemînin nısfı suludur.
Zerteriç	2	3	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Şahsuvar	1	1	2	0,5	zemîni bi'l-külliye suludur.
Konakalmaz	1	2	3	0,5	zemîni susuzdur.
Alişam	11	9	12	3,25	zemîni susuzdur.
Depecik	2	3	3	1	zemînin nısfı suludur.
Hoğu	11	12	14	4,5	zemînin nısfı suludur.
Osman Beğ tâbi-i Hoğu	2	3	4	1,5[30]	zemîni suludur.
Mığı	2	3	4	1,25	zemînin rub'u suludur.
Genepi	1	1	2	0,5	zemînin nısfı suludur.
Vartenik ma'a Melik	3	4	5	1,5	zemînin rub'u suludur.
Şeyh Hacı ma'a Depecik	2	3	4	1	zemînin nısfı suludur.

[28] *"Fürûnihâde bâ-fermân-ı şerîf fî 21 Rebi'ü'l-âhir sene 1061 hâne 1, el-bâkî 1 hâne 1 rub' ".*
[29] *"Fürûnihâde bâ-fermân-ı âlâ el-vâki' 22 Rebi'ü'l-evvel sene 1062 hâne 1,5, el-bâkî 1 hâne 1,5 ".*
[30] *"0,5 hâne an karye-i Ribât kayd şud el-bâkî hâne 1".*

Esbdere	1	1	2	0,5	zemîni susuzdur.
Yekûn hâne				46	

Nâhiye-i Behrimâz tâbi‘-i Harpurt;

Karye-i	çift	*mücerred*	bennâk	hâne	
Şeyh Kâtil	8	4	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Bervi	4	5	6	1,5	zemînin nısfı suludur.
Helindür (s. 26)	4	5	6	1,5	zemînin nısfı suludur.
Cüğe					hâlî ve *harâbe* ve zirâ‘ati yokdur.
Pırnos	2	3	4	1,25	zemînin rub‘u suludur.
Hatunkendi	1	2	3	0,75	zemîni susuz.
Kavak tâbi-i nâhiye-i Uluâbâd	2	3	3	1	zemînin nısfı suludur.
Bişirto ma‘a Elbistan	2	2	3	1	zemînin nısfı suludur.
Yekûn				8,5	

Nâhiye-i Kuzâbâd ze‘âmet ve timâr;

Karye-i	çift	*mücerred*	bennâk	hâne	
Kürdamlık	1	2	2	0,75	zemîni bi‘l-külliye susuzdur.
Hacı Seli	5	8	13	3	zemîni susuzdur.
Zarok ma‘a mezre‘a-i	5	6	9	2. 5	zemîni susuzdur.
Mustafa Çelebi ma‘a mezre‘a-i					
Kara Mehmed ma‘a					
Cürek Müridi ma‘a mezre‘a-i					zemîni susuzdur.
Abdâl	2	4	5	1,5	
Alaca	2	3	2	1	zemînin nısfı suludur.
Har	2	2	2	0,75	zemînin rub‘u suludur.
Gürân				0,25	hâlî ve *harâbe* lâkin zirâ‘at idenlerden.
Miyadun	2	1	3	0,75	zemîn bi‘l-külliye susuzdur.

Dambüyük				0,25	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur lâkin tasarruf idenlerden.
Zarato	4	4	5	1,5	zemînin ekseri sulu.
Mezre'a-i Zarato	2	3	3	1	zemînin nısfı sulu.
Fatmalu				0,5	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur, tasarruf idenlerden.
Üngüzek	2	2	4	1	zemînin nısfı suludur.
Hal	3	5	4	1,5	zemînin cümlesi suludur.
Birvan				0,5	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur lâkin hâricden zirâ'at idenlerden.
Piran	4	4	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Üç ağaç	5	4	8	2	zemîni susuzdur.
Dişidi	1	2	3	1	zemînin rub'u suludur.
Perçenç				0,25	hâlî ve *harâbe* ve zirâ'ati yokdur lâkin hâricden zirâ'at idenlerden.
Çöteli	1	1	2	0,5	zemîni susuzdur.
Alpavud nâm-ı diğer Hamkuyûd (s. 27)				0,25	hâlî ve *harâbe* lâkin zirâ'at idenlerden.
Sün	1	2	3	0,75	zemînin rub'u suludur.
Purnaz				0,25	hâlî ve *harâbe* zirâ'at idenlerden.
Erzük	2	3	3	1	zemînin rub'u suludur.
Cip	3	3	4	1	zemîni susuzdur.
Pelte	1	1	1	0,25	zemînin rub'u suludur.
Seğrek	6	6	8	2,5	zemînin üç rub'u suludur.
Hinsor	4	4	5	1,5	zemînin nısfı suludur.
Görgüşan				0,5	hâlî ve *harâbe* lâkin tasarruf idenlerden.
Sanık	3	2	3	1	zemînin rub'u suludur.
Herdi Aşâir-i Cihanbeğlü				18,5	aşâir olmağla çift yazılmak imkân olmamışdır.
Han	6	6	8	2,5	zemînin rub'u suludur.
Antayik	2	2	2	0,25	zemîni susuzdur.
Güdayik				0,5	hâlî ve *harâbe* lâkin zirâ'at idenlerden.

Sefernik ma'a		
Mingeri	0,5	hâlî ve *harâbe* lâkin zirâ'at idenlerden.
Kavak	0,5	hâlî ve *harâbe* lâkin zirâ'at idenlerden.
Hanke		hâlî ve *harâbe* .
Holmek	0,25	tasarruf idenlerden.
Kesik Köprü		
Yekûn hâne	54,5	

Mu'âf olan karyelerdir ki beyân olunur;

Karye-i Evik nâm-ı diğer Monlakendi, *kutbü'l-ârifîn hazret-i Monla Ahmed Peykerci'nin* [31] *karye-i mezbûrede merkad-ı şerîfleri olmağla kadîmden mu'âfdır.*

Karye-i Gölcük-i Süflâ, *yol üzerinde vâki' olmağla ayende ve revendeye hidmet ideler ve kârbân-saray ta'mir eyleyüp dâ'imâ görüp gözedeler edâ-i hidmet eylediklerince avârız-ı dîvâniye ve tekâlîf-i örfiyeden mu'âf olma üzere yedlerinde emr-i şerîf olmağla sûret virildi fi 28 Receb sene 1056.*

Karye-i Ağınsı,
Karye-i Habusu,
Karye-i Sarıkamış,
Karye-i Gezin,
Karye-i Balluca,
Karye-i Kemâhas,

Bâlâda mastûr olan dokuz pâre karye ba'zısı derbendci ve ba'zısı memerrü'n-nâs olmağla mu'âf olup yedlerinde olan temessükâtlarının sûreti der-i devlet-medâra gönderilmişdir fermân sultânımındır.

İz'afü'l-'ibâd Dâvud el-kâdi be-Harpurt (mühür)
Bende-i Muhammed defterdâr-ı Diyârbekir-i sâbık (mühür).

(s. 28)

Cem'an kazâ-i Harpurt gayr-i ez mu'âfân hâne 298.
(s. 32)[32]

---

[31] Molla Ahmed Peykercî hakkında geniş bilgi için bkz. Mehmet Ali Ünal, "Molla Ahmed Peykercî ve Külliyesi Vakıfları", *Türk Dünyası Araştırmaları*, sayı 43, (Ağustos 1986), s.145-157.

[32] Defterin 29, 30 ve 31. sayfaları boştur.

İcmâl-i hânehâ-i askerî ve re'âyâ-yı müslümanân ve zımmiyân-ı nefs-i kasaba-i Harpurt ber-mûceb-i defter-i tahrîr-i cedîd-i Muhammed Efendi defterdâr-ı hazîne-i Diyârbekir bâ-emr-i şerîf.

Hâne-i askerî	Hâne-i re'âyâ-yı müslümanân	Hâne-i re'âyâ-yı zımmiyân	nisvân	Hâne-i nisvân-ı müslümanân
54	16	56	4	7
39	16	72	6	4
17	10	24	5	3
40	18	152	15	1
16	6	hâne 18		2
14	3			2
29	4			3
42	4			22
44	34			
19	9			
21	11			
15	8			
21	20			
15	159			
21	hâne 18			
371				

'An nevâhi-i Harpurt;

Nâhiye-i Uluâbâd havâss-ı re'âyâ-yı mezkûrîn		Nâhiye-i Kuzâbâd havâss-ı re'âyâ-yı mezkûrîn		Nâhiye-i Uluhâbâd ze'âmet ve timâr	
Müzevvec Neferen	*Mücerred* Neferen	*Müzevvec* Neferen	*Mücerred* Neferen	*Müzevvec* Neferen	*Mücerred* Neferen
55	49	31	30	20	18
38	32	39	28	11	7
26	13	11	8	18	12
11	8	21	17	25	16
19	17	10	7	24	16
18	11	24	19	10	6
8	10	31	21	29	24
31	15	29	19	10	7
12	9	196	149	11	8
27	18			158	114
15	11				
260	193				

Nâhiye-i Behrimâz

Müzevvec Neferen	*Mücerred* Neferen
17	14
7	5
6	5
30	24

Nâhiye-i Kuzâbâd ze'âmet ve timâr

Müzevvec Neferen	*Mücerred* Neferen
24	16
9	9
3	1
8	7
8	7
16	10
2	1
6	5
13	10
8	6
10	8
107	80
110	55 ber-vech-i tahmîn
217	135

Yekûn

Mücerred	*Müzevvec*
193	260
149	196
114	158
24	30
135	217
615	861

(s. 33)
Kazâ-i Harpurt;

Nâhiye-i Kuzâbâd havâss-ı hümâyûn

hâne
9
10,5
2,5
6
2,5
7
8
8
54 timâr
6,5
3,25
1,25
3
68
3
4,5
1
2,25
3,75
3
3,25
2,25
91

Nâhiye-i Uluâbâd havâss-ı hümâyûn

hâne
16
10,5
6,5
3,25
5,75
4,5
3
8
57,75
3
7
4
72 timâr
5,5
3,25
5,25
7
6,25
2,25
8,25
3
3
115,75

Nefs-i Harput

Müslümanân hâne	Zımmiyân hâne
30,5	30

Nâhiye-i Behrimâz

hâne
4,5
2,25
2
8,75

Yekûn
30,5
30
91
115,75
8,75
276
22,5
298,5

Dergâh-ı felek-medâr ve bârgâh-ı gerdûn-iktidâr türâbına arz-ı bende-i bî-mikdâr budur ki;

Bâ'is-i arz-ı ubûdiyet Harpurt ahâlisi yedinden bu kullarına hitâben emr-i şerîf-i cihân-mutâ' vârid olup mazmûn-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnunda kazâ-i mezbûrun kadîmî hâneleri iki yüz otuz sekiz buçuk hâne iken edâya iktidârları olmamağla bir mikdârın tahfîf itmek ümîdi ile müteveffâ vezîr-i a'zam-ı sâbık Mustafa Paşa'ya izhâr-ı tezallüm itdüklerinde üzerlerine dört yüz hâne ta'yîn idüp bir kaç seneden berü dört yüz hâne cem' olunmağla ziyâde kesirleri olduğundan fukarâsının edâya tahammül ve iktidârları kalmamağla ekserisi perâkende ve perişân olmağın mevcûd hâneleri ve gürihte ve tahammülleri yerlü yerinden yoklanup ale'l-esâmî defter ve hakîkati üzere südde-i sa'âdete arz ve i'lâm eyleyesin diyü fermân olunmağla imtisâlen li-emr-i te'âlâ mahall-i mezbûra varılıp nefs-i kasabasının evleri ve karyelerin sulu ve susuz ve zirâ'at ve şenlikleri yerlü yerinden yoklanup ale'l-esâmî tahrîr ve defter olunup üç seneden berü avârız hâneleri yüz otuz üç hâneden cem' olunmağla re'âyâsının ekserisi cilâ-yı vatan ve her vechile mükedderü'l-ahvâl oldukları muhakkak olmağın ol ki vâki' hâldir ala-vukû'a der-i devlet-masîre arz olundu emr ü fermân der-adlindir.

Bende-i Muhammed defterdâr-ı Diyârbekir-i sâbık

(s. 36)[33]

Devletlü ve merhametlü sultânım hazretleri sağ olsun,

Bu kulları me'mûr olduğumuz üzere Harpurt'a varılıp nefs-i kasabasının evleri ve karyelerinin zirâ'at ve şenlikleri ve çift ve bennâk ve *mücerred*leri ve sulu ve susuz zemînleri yoklanup ale'l-esâmî defter olunup lâkin mevcûd hâneleri cüz'i ve gürihteleri küllî olmağla asıl defterde her bir karyenin tahammül ve iktidârı ta'yîn olunsa cânib-i mîrîye küllî kesr ve zarar gelmek iktizâ itmekle tasrîh olunmağa cür'et olunmayup lâkin niçün ta'yîn ve tasrîh itmedin diyü mes'ûl olmak havfından her bir karyenin hâlâ tahammülleri başkaca defter olunup hâk-pây-ı devletlerine gönderilmişdir makbûl tutulması ve ziyâde itdirilmesi bâbında fermân merhametlü sultânım hazretlerinindir.

Kasaba-i nefs-i Harpurt;

Tâife-i müslümânân re'âyâ tahmînen hâne aded 18, yalnız on sekiz hânedir.

Tâife-i zimmiyân re'âyâ tahmînen hâne aded 18, yalnız on sekiz hânedir.

Askerî tâ'ifesinden olup sûk-ı sultanîde kâr u kisb idenler kadîmden avârız ve tekâlîf-i sâ'irelerin hâllü hâlince mezbûrlar ile edâ iderler imiş makbûl-ı hümâyûn olunursa yine minvâl-i meşrûh üzere şerh virilmek ricâ iderler fermân sultânımındır.

---

[33] Defterin 34 ve 35. sayfaları boştur.

Nâhiye-i Uluâbâd tâbi‘-i livâ-i Harpurt havâss-ı hümâyûn;
rub‘dur.

Karye-i	hâne aded	
Mornik	4,5	yalnız dört buçuk hânedir.
Kesrik	6	yalnız altı hânedir.
İğiki	2,25	yalnız iki hâne bir rub‘dur.
Sürsürü	3	yalnız üç hânedir.
Hırhîk	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Perçenç	3,75	yalnız üç hâne üç rub‘dur.
İrtimnik	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Tadım	2	yalnız iki hânedir.
Miyadun	1	yalnız bir hânedir.
Alıncık	1	yalnız bir buçuk hânedir.
Hefthisâr	1,5	yalnız bir hânedir.
Kürk	2[34]	yalnız iki hânedir.
(s. 37) Perdik	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
Güney	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Germili	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Kavîlü	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
Yenice	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Daldik	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Şintil	2	yalnız iki hânedir.
Tilenzid	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Sarpılı	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
İçme	2,75	yalnız iki hâne bir rub‘dur.
Norşin	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Şemsi	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Tolun	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Hudi ma‘a mezre‘a	2	yalnız iki hânedir.
Vertetil	2	yalnız iki hânedir.
Ahur	1	yalnız bir hânedir.
İlmili	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Haceri	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Hoş	1,12	yalnız bir hâne buçuk rub‘dur.
Menzerik	0,25	yalnız bir rub‘dur.

[34] *“Fürûnihâde bâ-fermân-ı fî Cemâziyye’l-âhir sene 1060 hâne 1, el-bâkî hâne 1 “.*

Ca'feri	1	yalnız bir hânedir.
Zeyve	4	yalnız dört hânedir.
Perçikan	3,25	yalnız üç hâne bir rub'dur.
Şahaplu	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Temte	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Hâlîfecik	0,25	yalnız bir rub'dur.
Çulçapur	0,25	yalnız bir rub'dur.

Nahiye-i Kuzâbâd havâss-ı hümâyûn

Karye-i	hâne aded	
Pekinik	2,75	yalnız iki hâne üç rub'dur.
Hamedi	1	yalnız bir hânedir.
Zalını	2,5	yalnız iki buçuk hânedir.
Karingid	3	yalnız üç hânedir.
Hersenk	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Körpe	2,5	yalnız iki buçuk hânedir.
Avcılı	0,25	yalnız bir rub'dur.
Han İbrahimşah	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Sarını	1	yalnız bir hânedir.
Aşvan	1	yalnız bir hânedir.
Holvenk	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Bizmişen	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Hurkiğ	0,25	yalnız bir rub'dur.
Arındık	1	yalnız bir hânedir.
Ribât	0,75	yalnız üç rub'dur.
Pağnikler	2	yalnız iki hânedir.
Ekrüz	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Göl	0,75	yalnız üç rub'dur.
Seli	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Malatyacık-Sefer	0,25	yalnız bir rub'dur.
Kavak	0,25	yalnız bir rub'dur.

Nâhiye-i Uluâbâd ze'âmet ve timâr

Karye-i	hâne aded	
Hüseynik ma'a Zeyve	3,5	yalnız üç buçuk hânedir.

Yalnız Toros	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Sarı Ya‘kub	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Malatyacık	1	yalnız bir hânedir.
Helezür	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Kinederiç	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Kürdemlik	1	yalnız bir hânedir.
Kehli	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
Hozekdek	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Kiğıvank	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Könk ma‘aKarasaz	1,75	yalnız bir hâne üç rub‘dur.
Koçkal‘a	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Gidefik	1	yalnız bir hânedir.
Zerteriç	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Şahsuvar	0,125	yalnız yarım rub‘dur.
Konakalmaz	0,125	yalnız yarım rub‘dur.
Alişam	2,5	yalnız iki buçuk hânedir.
Depecik ma‘a Bulduk	0,5	yalnız yarım hânedir.
Hoğu	2,75	yalnız iki hâne üç rub‘dur.
Osman Beğ ma‘a Hoğu	0,5	yalnız yarım hânedir.
Mığı	0,5	yalnız yarım hânedir.
Genepi	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Vartenik ma‘a Melik	0,75	yalnız üç rub‘dur.
Şeyh Hacı ma‘a Depecik	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Zağfiranî	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Mezre‘a-i Esbdere	0,5	yalnız buçuk hânedir.

Nâhiye-i Behrimâz ze‘âmet ve timâr tâbi‘-i Harpurt;

Karye-i	hâne aded	
Şeyh Kâtil	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
Bervi	1,25	yalnız bir hâne bir rub‘dur.
Helindür	1	yalnız bir hânedir.
Pirmuş	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Hatunkendi	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Bişirto ma‘a Elbistan	0,375	yalnız bir buçuk rub‘dur.
Cüğe	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Dudu ma‘a Merd	0,25	yalnız bir rub‘dur.

Nâhiye-i Kuzâbâd ze'âmet ve timâr;

Karye-i	hâne aded	
Kürdamlık	0,25	yalnız bir rub'dur.
Hacı Seli	2,25	yalnız 2 hâne bir rub'dur.
Zarok ma'a Cürek ma'a mezre'a-i Kara Mehmed ma'a mezre'a-i Mustafa Çelebi	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Müridi ma'a Emlik	0,25	yalnız bir rub'dur.
Alaca	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Har	0,375	yalnız bir buçuk rub'dur.
Zarato	1	yalnız bir hânedir.
Mezre'a-i Zarato	0,25	yalnız bir rub'dur.
Miyadun	0,375	yalnız bir buçuk rub'dur.
Fatmalu	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Üngüzek	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Dişidi	0,25	yalnız bir rub'dur.
Hal	0,75	yalnız üç rub'dur.
Çöteli	0,5	yalnız buçuk hânedir.
üç Ağaç ma'a Çakmak	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Piran	1	yalnız bir hânedir.
Erzük	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Cip	0,625	yalnız buçuk hâne buçuk rub'dur.
Görgüşan	0,375	yalnız bir buçuk rub'dur.
Sanık	0,75	yalnız üç rub'dur.
Seğrek	1,25	yalnız bir hâne bir rub'dur.
Hinsor	1	yalnız bir hânedir.
Antayik	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Han	1,5	yalnız bir buçuk hânedir.
Herdi ma'a aşâir ve tevâbi'-i Cihanbeğlü	11,5	yalnız on bir buçuk hânedir.

Nâhiye-i mezbûrede hâlî ve *harâbe* olup hâneleri zirâ'at idenler ve sipâhilerine şen itmek üzere deruhte olunan kurâlardır.

Dambüyük	0,5	yalnız buçuk hânedir.
Güran	0,125	yalnız buçuk rub'dur.

Kavak	0,25	yalnız bir rub‘dur.
Perçenç	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Birvan	0,375	yalnız bir buçuk rub‘dur.
Alpavud nâm-ı diğer		
Hamkuyûd	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Pelte	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Purnaz	0,375	yalnız bir buçuk rub‘dur.
Sün	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Şeyhrek ma‘a Sefernik	0,375	yalnız bir buçuk rub‘dur.
Güdayik	0,375	yalnız bir buçuk rub‘dur.
Holmek	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Kesik Köprü	0,125	yalnız buçuk rub‘dur.
Cem‘an hâne	*186,5*	*yalnız yüz seksen altı buçuk hânedir.*

Mu‘âf olan karyeleri beyân ider;

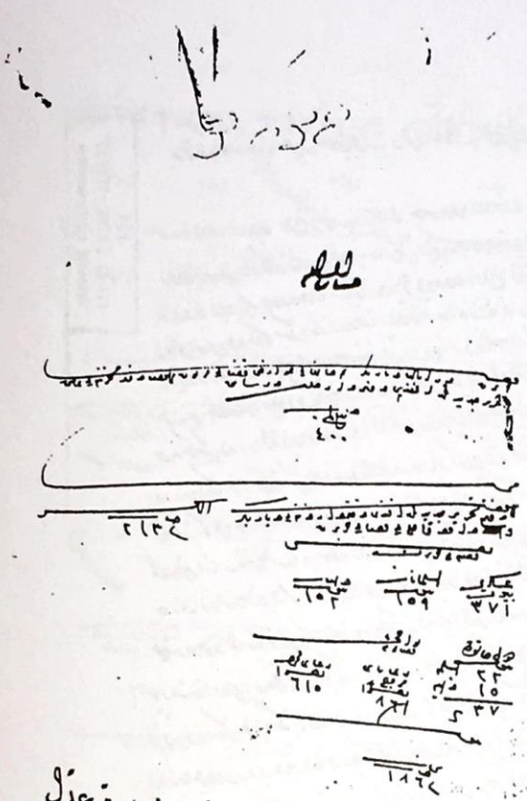
Karye-i Evik nâm-ı diğer Monlakendi, *kutbü’l-ârifîn hazret-i Monla Ahmed Peykerci’nin kaddessallahu sırrıhü’l-azîzin karye-i mezbûrede merkad-ı şerîfleri olmağla kadîmden mu‘âfdır.*

Karye-i Gölcük-i Süflâ,
Karye-i Huh,
Karye-i Ağınsı,
Karye-i Habusu,
Karye-i Sarıkamış,
Karye-i Gezin,
Karye-i Balluca,
Karye-i Kemâhas,

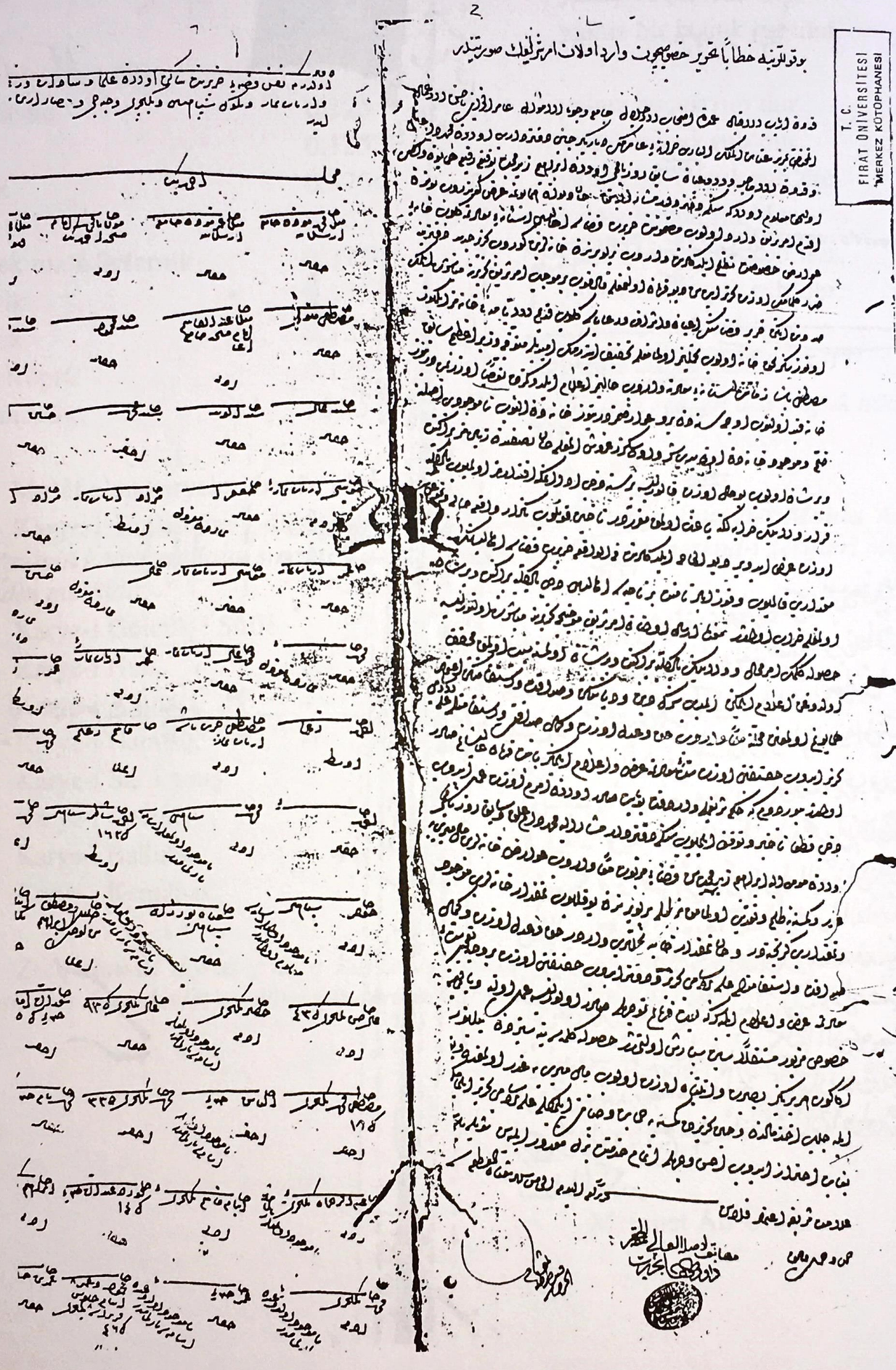
Zikr olunan dokuz pπare karye kadîmden mu‘âf olup ellerinde olan sûret-i temessükleri der-i devlet-medâra gönderilmişdir emr ü fermân sultânımındır.

Bende-i Muhammed el-defterî
(mühür)

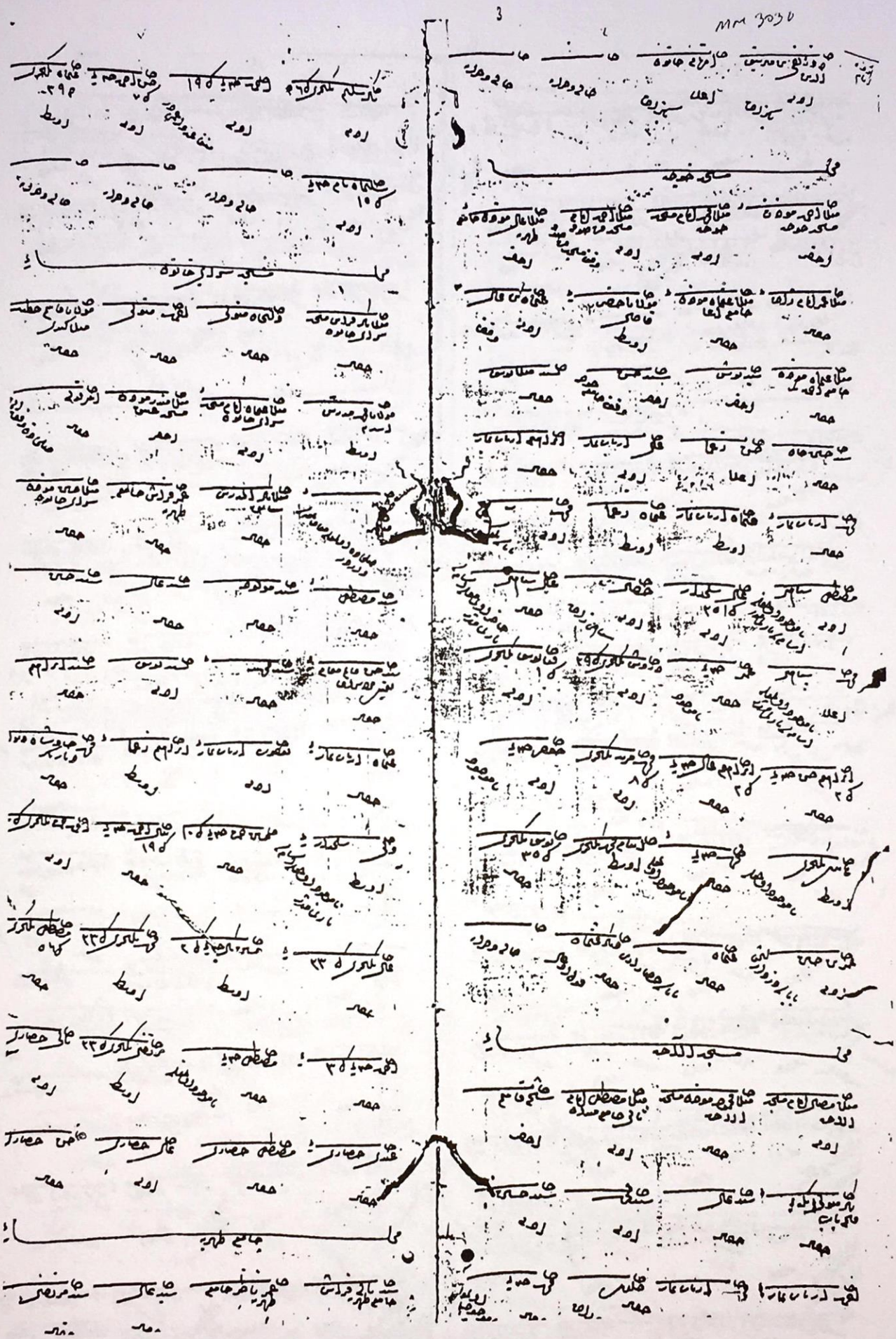
Mehmet Ali Ünal

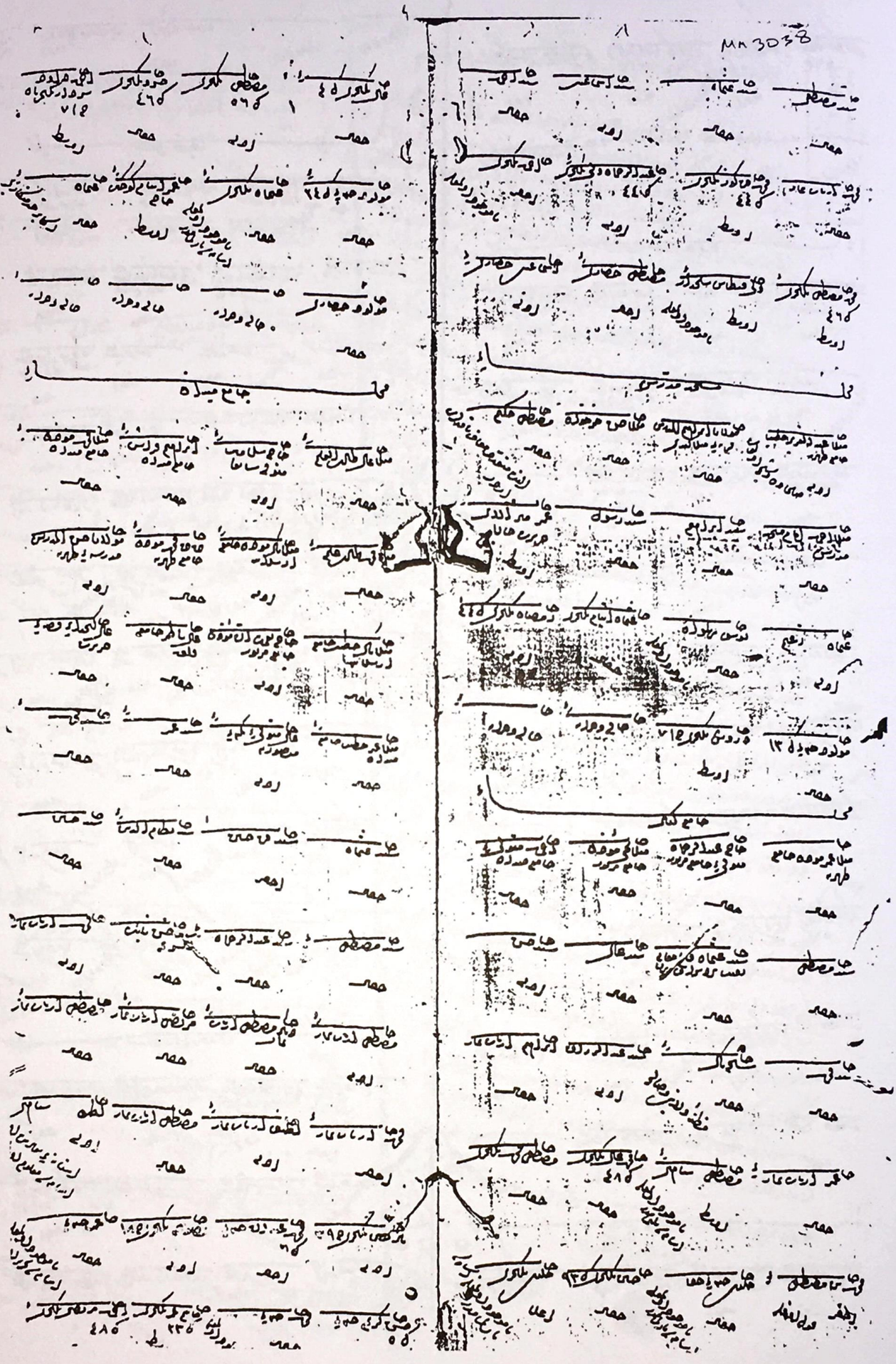

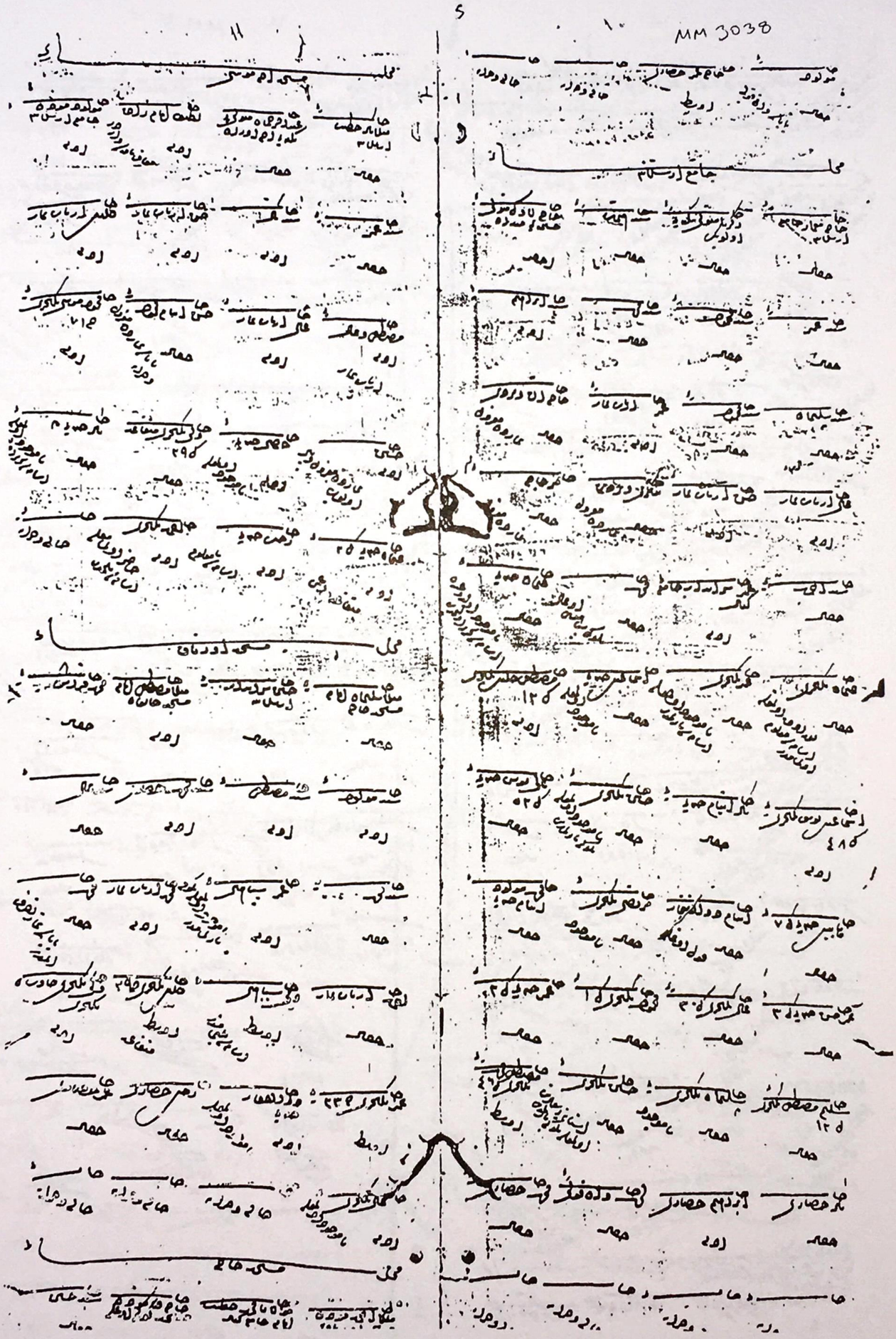
دیار بکر دفتداری محمد افندی قولنری دفترکوندن مقدم حق وعدل
اوزره تحریر یه ما مور اولدوغی نفس قصبه حریر تداوی چیوز
یتمش بر عسکری وبکرمی بکی مسلمه دول حوانین اوندن
غیری یوز اللی طقوز مسلمان رعایا اوینه اون سکز خانه
واون بش دول ذمیه حوانین اوندن غیری یوز اللی بکی
ذمی رعایا اوینه دخی اون سکز خانه تحریر اید وب وقتا حیسندن
دخی سکز یوز التمش بر مزوج اویله التی اون بش مجرد
رعایا یه دخی علی السویه اون نفر یه بر خانه اولور
اولنقدیر جه یوز قرق بدی بچق بن ربع خانه فدایدوب
وایکی بچق ربع خانه دخی خرابه اولوب زراعت ایدیلمز
فدایدوب که جمله یوز سکسان التی بچق خانه
اولور بونقدیر جه مقدما تحریر اولنان درت یوز خانه
ایکی یوز اون اوچ بچق خانه نقصان اولور فرمان
سلطانمکدر

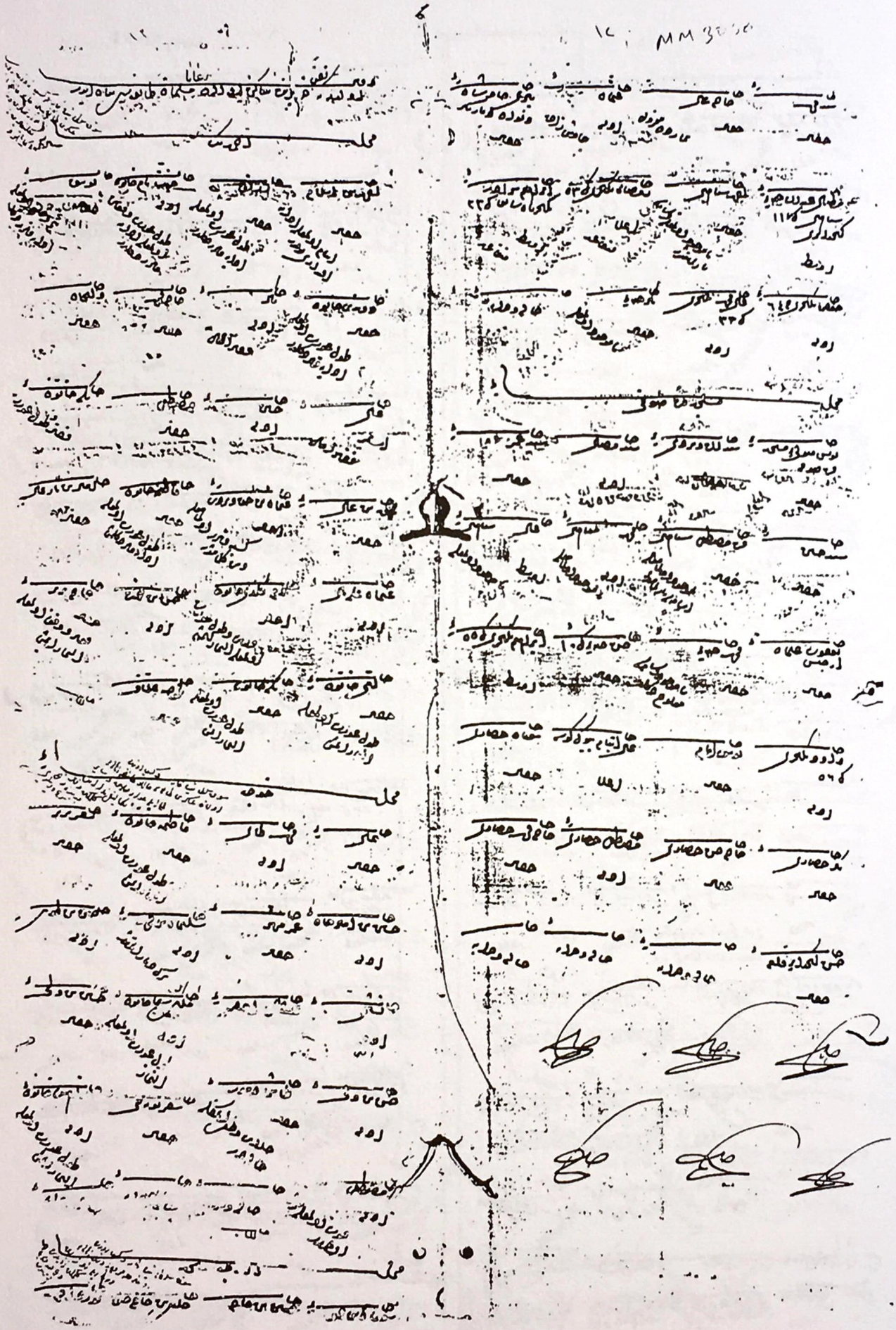

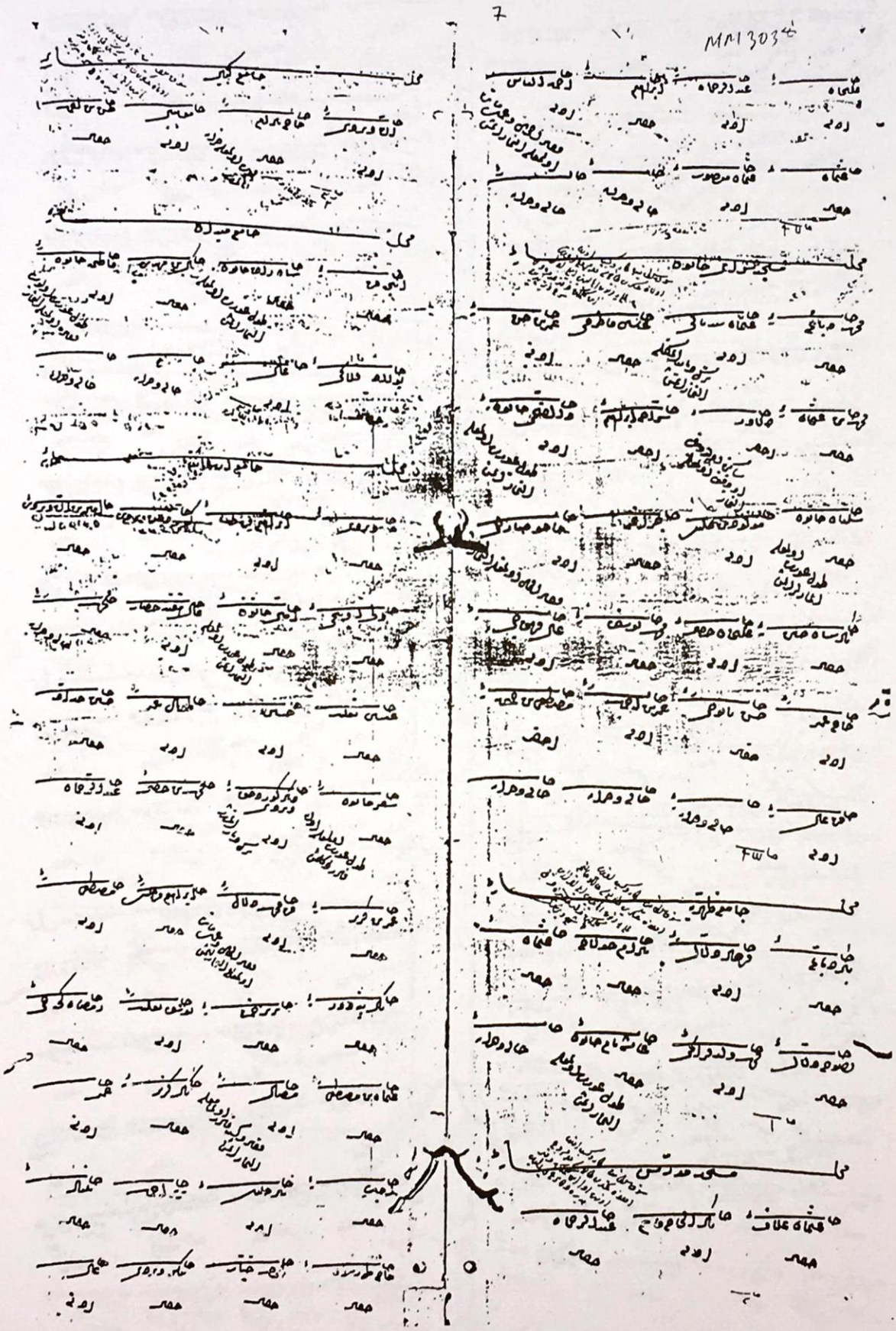
T. C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
MERKEZ KÜTÜPHANESİ

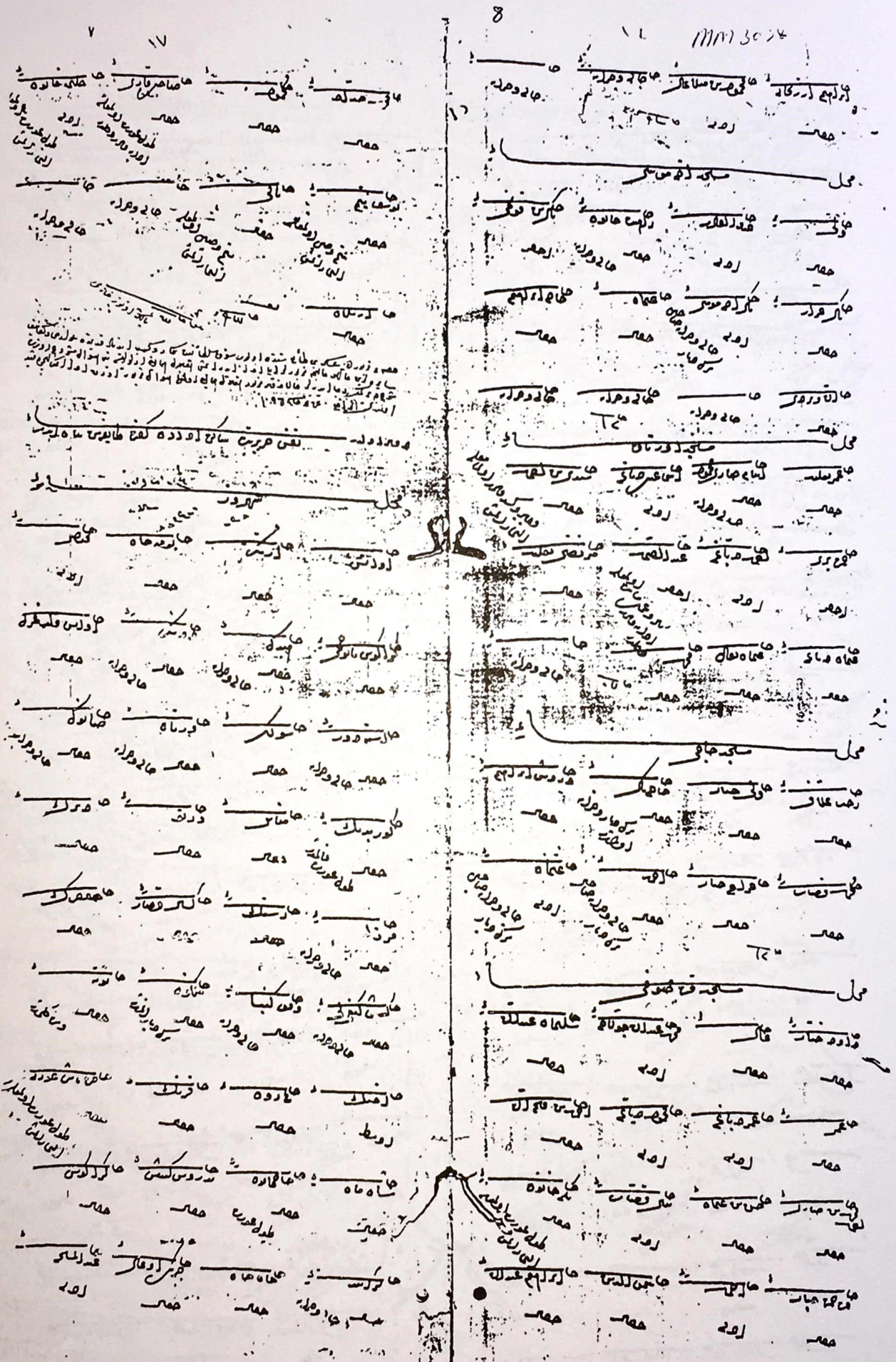

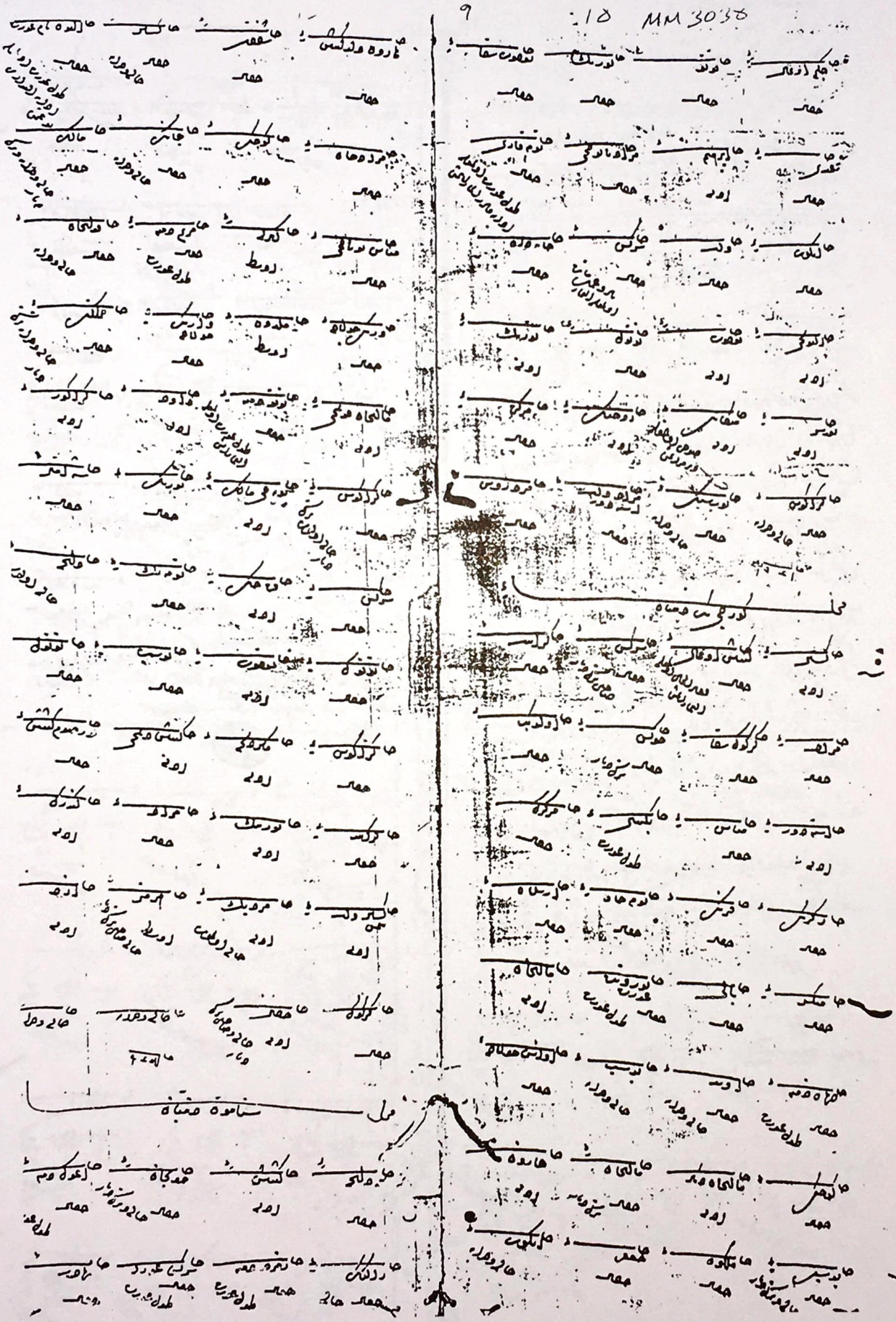

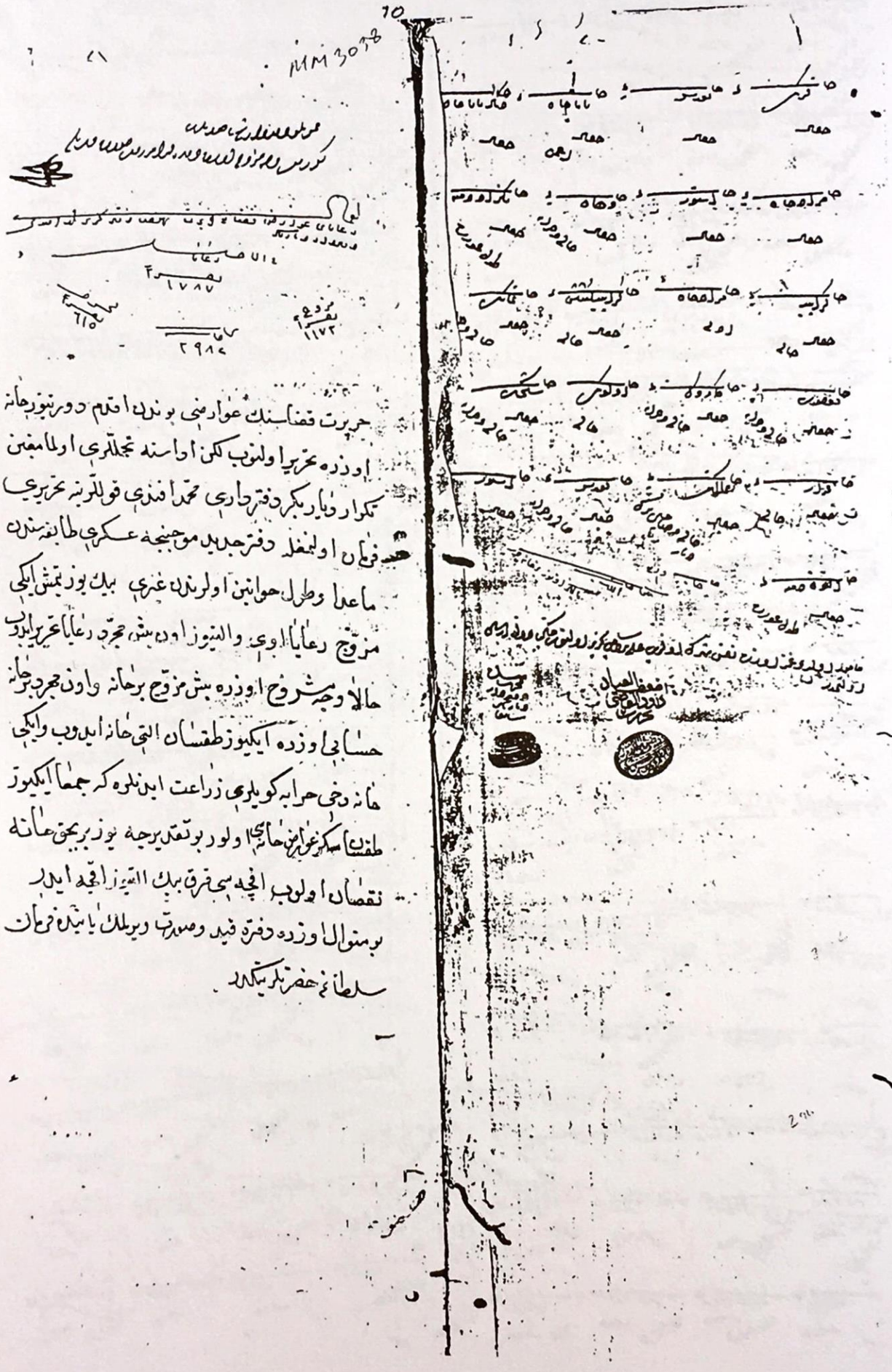

MM 3038

حرير قضاسنك عوارضي بوندن اقدم دورنيوز خانه
اوزده تحريرا ولنوب لكن اداسنه تجلدري اولمامغين
تكرار دفتردار بكر دفتردارى محمد افندي قولنه تحريري
فرمان اولنمغله دفتر جديد موجبنجه عسكري طايفه سندن
ماعدا وطرل حوانين اولرندن غري بيك يوزتمش ايكي
مزوج رعايا اوي والنيوز اوده بش مجرد رعايا تحرير اولنوب
حالا وجه مشروح اوزده بش مزوج برخانه واون مجرد برخانه
حسابي اوزده ايكيوز طقسان التي خانه ايدوب وايكي
خانه دخي حرابه كويلري زراعت ايدلوكه جمعا ايكيوز
طقسان عسكر عوارض خانه سي اولوب تقديرجه يوزبر بحق خانه
نقصان اولوب انچه سي فرق بيك التميز انچه ايدر
بومنوال اوزده دفتر قيد وصدرت ويرلك يابنده فرمان
سلطاني حضرتلرينكدر

